

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103 Telephone: 431-6344
Lietuvos Laisvės Kovos Metai
LIII. Rugpiūtis — August 30, 1968 Nr. 91

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PRAHOS PAMOKA

GERAS RĖŽIMAS GALI BŪTI BLOGESNIS UŽ.. BLOGĄ

George W. Ball, JAV atstovas Saugumo Tarybos posėdyje, jai svarstant Čekoslovakijos okupaciją, buvo labai iškalbingas. "Įvykdytas neatleistinas nusikaltimas" -- aiškino jis savokolegom, iškaitant ir sovietų ambasadorių Maliką, kuris vetavo Tarybos nutarimą. "Atrodo -- bylojo jis toliau -- kad Sovietų Sąjunga dabar desperatiškai ieško išdavikiškų kvislingų, kurie padėtų savo parašą po tuo keistu ir nelogišku dokumentu, kurį mums čia pereitą naktį perskaitė sovietų delegatas... (kad pati Čekoslovakija prašė okupacijos). Broliška pagalba, kurią Sovietų Sąjunga suteikė Čekoslovakijai yra lygiai tokia pat, kokią Kainas suteikė Abeliiui".

Tai skambėjo labai

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

graziaiai. Įspūdis tačiau bluko prisiminus, kad toks 'neatleistinas nusikaltimas' Sovietų Sąjungos buvo įvykdytas jau ne pirmą kartą ir, de ja, buvo, jei ne formaliai, tai bent praktiškai atleistas. Atrodo, kad bus surasti ir reikalingi kvislingai. Tų juk niekuomet netrūksta, ką mes žinome ir iš savo nesenos istorijos.

Žinia, tarp ankstyvesnių ir dabartinio sovietų nusikaltimo yra šioks toks skirtumas, priekurioti vėta kiek ilgėliau sustoti. Anksčiau okupuoti kraštai buvo valdomi prieškomunistinių, daugiau ar mažiau nedemokratiškų režimų. Pagal dabartinių Amerikos 'balandžių', kurie reikalau-

ja pasitraukimo iš Vietnamo, terminologiją galėtum sakyti, kad ir anų kraštų režimai "nepravedė laiku reikalingas reformas ir neturėjo valdomųjų pritarimo". (Cituoja iš senatorių Mc Carthy ir McGovern pasiūlymo demokratų partijos platformai).

Čekoslovakijos atveju sovietų pastatytas režimas pravedė visas 'reformas' iki visuotinio nuosmūgio. Tos 'reformas' nuėjo taip toli, kad užteko valdžiai pažadėti bei duoti tik truputį laisvės ir ji tapo pačia populiariausia Čekoslovakijos istorijoje!

Tačiau populiarius komunistinis režimas atnešė kraštui ne laimę, bet nesėkmę. Sakoma, kad daugiausiai naujo režimo bijojęs Rytų Vokietijos valdovas iš sovietų malonės Walter Ulbricht. Jei jis duotų tiek laisvės, kiek Dubčekas davė savo piliečiams, tie tuoju reikalautų susijungimo su Vakarų Vokietija. Tas argumentas turbūt ir paveikė Maskvą. Juo labiau, kad panašių laisvių kaip Čekoslovakijoje pareikalautų ne tik Rytų Vokietijos, bet ir Lenkijos bei pačios Sovietų Sąjungos piliečiai.

Štai dėl ko Maskva po ilgesnio svyravimo pagaliau nutarė 'reformuoti' persireformavusią Prahos režimą. Jei iš to liūdno įvykio galima ką nors išmokyti tai visų pirma tai, kad ir populiarius režimas negali išgelbėti krašto, jei prieš jį kėsina stipresnė kaimynas. Būtų labai praveru amerikiečiams tai atsiminti, galvojant ką daryti su Vietnamu. Pagal analogiją su Čekoslovakijos įvykiais, Hanojui dar labiau rūpėtų sunaikinti Pietų Vietnamą, jei ten būtų geresnis ar populiarsnis režimas. Dėl tos paprastos priežasties, kad prie

jo norėtų prisijungti patys šiauriniai vietnamiečiai ir tuo būdu sudarytų pavojų Hanojaus režimui.

Į praeitį žiūrint, Praha įvykių pamoka gali būti naudinga ir mums besiginčijant ar kitoks režimas Lietuvoje būtų galėjęs kitaip pakreipti Lietuvos likimą. Atsakymas čia dabar turėtų būti labai aiškus: avis visados kalta, kai vilkas nori ēsti.

Dar žodis apie 'kvilingus'. Jų niekados nepritrūks, nors čekų ir

(Nukelta į 2 psl.)

LIETUVIŲ TEATRO FESTIVALIS

Teatro Festivalis, pirmas toks atsitikimas lietuvių išeivijos teatrų istorijoje, įvyks Chicagoje, Jaunimo Centre, lapkričio mėn. 27, 28, 29, 30 ir gruodžio 1 dienomis.

Gruodžio 1 dienos vakare ruošiamas iškilmingas žymiųjų scenos žmonių pagerbimas ir Teatro Festivalio užbaigos banketas, kuriame bus įteikti lietuviškieji "oskarai" geriausiai suvaldinusiam teatrui, geriausiai aktorei ir geriausia aktoriui. Jury komisija bus sudaryta iš pačių žymiųjų mūsų bendruomenės asmenybų. Teatro Festivalio baigimu bus užbaigti ir 50 Nepriklausomybės metų minėjimo darbai.

Teatro Festivalio organizuoja JAV LB Kultūros Fondas. Tačiau Kultūros Fondas, būdamas institucija, bet ne organizacija, neturi pakankamai žmonių praversti paruošiamiesiems darbams. Todėl Kultūros Fondo valdyba kreipėsi į Chicago Dainavos Ansamblio vadovybę, kviesdama lietuviškon talkon. Dainavos ansamblis sutiko prisidėti visu nuoširdumu. ALT patalpose rugp. 12 d. įvyko bendras Kultūros Fon-

JAUNŲJŲ DAINININKŲ KONKURSO DALYVIAI

Tradicionis Dirvos jaunųjų dainininkų konkursas šiais metais įvyks rugsėjo 28 d. Clevelande. Konkurso aukščiausias tikslas yra iškelti mūsų priaugančios dainos jėgas, jas premijomis paremti ir sudaryti bent minimalias materialines sąlygas toliau tobulintis. Šio konkurso laimėtojai būna kviečiami koncertams ir tie kvietimai jauniems dainininkams duoda progos arčiau susiristi su lietuvių kolonijomis.

Dainininkų turime nemaža, tačiau vis dėlto reikalingas jaunesniųjų prieauglis. Reikia remti jaunimą, kuris turi pasiryžimą studijuoti dainavimą.

Nuo Dirvos Nr. 89 pradėjome skelbti dainininkes, pareiškusias norą Dirvos konkurse dalyvauti.

LIUCIJA BUIVYDAITĖ, sopranas, gyv. Chicagoje, dainavimą studijuoja pas Alice Stephens, Chicago Conservatory College, ir dramą Illinois universitete. Yra baigusi Chicago Aukšt. Lituanistikos Mokyklą ir centriniame YMCA College dėsto lietuvių kalbą. Priklauso Korpi Giedrai, S.A.S., L.S.S. ir Aidučių ansamblui. Universitete yra vaidinusi svarbiausias roles keliuose universitetiniuose pastatymuose. Priklausė "Antrajam Kaimui" ir dažnai pasirodo meninės programos išpildymuose įvairių organizacijų rengimuose.

do ir Dainavos Ansamblio valdybų posėdis, kuriame buvo plačiai išsi- kalbėta Teatro Festivalio klausimu ir sudarytas Festivaliui paruošti

komitetas sekančios savaitės: pirm. Anatolijus Kairys ir nariai A. Alčiauskas, dail. J. Daugvila, V. Jasinevičius, L. Juškaitis, A. Kareiva, D. Kučėnienė, M. Peteraitienė, J. Paštukas, A. Smilga ir J. Šlajus.

Teatro Festivalio idėja ir iniciatyva išėjo iš Kultūros Fondo, tačiau pritarimas toki Festivaliui ruošti yra gautas iš mūsų vadovaujančių institucijų.

Teatro Festivalio rengimo Komitetas nuoširdžiai prašo visų draugų bei organizacijų neruošti didesnio masto parengimų Padėkos dienos savaitgalį, idant daugiau žmonių galėtų dalyvauti Teatro Festivalyje. Rugsėjo mėn. vidury, Komitetas numato sušaukti spaudos konferenciją, kurioje bus plačiau nušviesti Teatro Festivalio parengiamieji darbai. Tokie Teatro Festivaliai numatyti rengti pastoviai kas trečiometal. (ak)

ŠIANDIEN IR RYTOJ

"PRANCŪZŲ kariuomenė, talkinama Tuni-so ir Maroko karinių dalinių, šių naktį okupavo Alžiro respubliką. Karinė intervencija įvyko Alžiro politiniams vadams prašant".

Šiai radijo informacijai, jei ji būtų paskelbta, niekas netikėtų, nes ji nepatikėtina. Aišku, jos niekas niekad ir negirdės, kaip negirdės, kad Didžioji Britanija ruošiasi okupuoti Indiją, nes ji priklausanči Commonwealhtui. Lygiai kaip niekas šiandien netikėtų išgirdęs, kad Ceylone ar Kenijos respublikoje norima atstatyti kolonialinę sistemą. Ir tam turėtų pagrindo netikėti, nes kolonializmo laikai pasibaigė. Ir jie pasibaigė ne dėl to, kad Prancūzija, Didžioji Britanija ar Olandija būtų bejėgės.

Amerika, kurios galingumas niekam nėra paslaptimi, irgi nebando Philippinams grąžinti kolonialinį statusą. Ir ne dėl to, kad nesugebėtų, bet paprasčiausiai, kad nenori.

Joks kraštas šiandien nebenori, kad būtų praktikuojami kolonializmo metodai. Ar tikrai joks kraštas?

Taip, joks demokratinis kraštas. Joks kraštas, kur žmonės turi teisę pasakyti savo žodį. Joks kraštas, kur piliečiai yra laisvi atimesti nepopuliarią politiką, pagrįstą kitų pavergimu.

Bet vienas kraštas pasaulyje sau leidžia tai daryti, nebaudžiamas kitų, nes jis nedemokratinis, nes jo gyventojai nėra laisvi. Tai Sovietų Sąjunga, vienintelė kolonialinė galybė pasaulyje, kuri užgrobiems kraštams neduoda nepriklausomybės. Priešingai, ji deda visas pastangas savo imperijos sienas praplėsti naujais užkariavimais.

Komunizmas visad liks komunizmu, slopinąs ne tik asmens laisvę, bet ir tautų nepriklausomybę.

Dabar po Čekoslovakijos okupacijos pasaulis turėtų suprasti, kad negalima toliau dalykus palikti taip, kaip iki šiam laikui buvo. Užtenka vakariečiams galvoti, kad Kremlius yra vyriausybė, kaip ir kitos. Reikia žodžiams grąžinti tikrąją prasmę. Kad sutartys turi būti sutartimis, kad žodis laisvė turi būti tikra laisvė.

PEKINE vienas kinas išėjo nusipirkti ryžių. Išstovėjęs keletą valandų eilutėje prie krautuvės, kada įėjo vidun, ryžių jau nebeliko. Įpykęs grįžo namo ir, pasiėmęs didelį peilį, vėl ruošėsi išeiti.

-- Kur tu eini, -- paklausė žmona, bandydama sulaikyti.

-- Leisk mane, -- sušuko vyras. -- Man įkyrėjo visa tai. Eisiu į partijos centrą ir nužudysiu vadus.

Taip pasakęs jis išbėgo. Už kelių valandų grįžo išvargęs.

-- Ar tu juos nužudei? -- paklausė nedrąsiai žmona.

-- Neįmanoma. Prie partijos centro irgi ilgai ilutė...

(vg)

Varšuvos paktas...

PIRMASIS RATAS (2)

ALEKSANDRAS SOLŽENICINAS

Į ČARAČKĄ SUVEŽĖ IŠ MIRTIES
STOVYKLŲ 300 MOKSLININKŲ

Tą šeštadienį, 1948 m. gruodžio 24 d., kaip ir kiekvieną vakarą jau antri metai trys šimtai technikų Tyrimų Institute Mavrino, kur buvo kelios laboratorijos ir milžiniškas kiekis techninių įrengimų, darė bandymus su žmogaus balsu.

Akustikos laboratorijoje matematikas Gleb Neržinas ir filologas Lev Rubinas buvo jau beatranda tai kas leistų balsui būti išskirtami iš kitų. Jų darbai įėjo į programą telekomunikacijos tyrimų. 1946 metais kaž kas pasiūlė "Tautų Tėvui", tai yra Stalinui, idėją sukurti specialų telefoną, kuris veiktų taip, kad niekas kitas iš šono negalėtų klausytis jo telefoninių pasikalbėjimų, jei būtų bandoma slapta išsijungti į liniją. Tarp dviejų kalbančiųjų turėjo veikti specialus aparatas, kuris pakeistų balsą ir garsus.

Operacijai buvo pripažinta pirmenybė ir pavesta po Saugumo ministro kontrole, kuris Stalinui pažadėjo šį telefoną 1949 metais sausio 1 dienai. Geriausi matematikai, elektronų specialistai, inžinieriai ir lingvistai buvo sumobilizuoti šiam darbui Mavrino institute.

Bet tie instituto technikai, kaip ir pats Mavrino institutas buvo savotiškas. Iš lauko žiūrint tai buvo seni pilies rūmai, vi sai arti Maskvos, gėlių apsuptame parke, kur buvo dar pristatyti administracijos pastatai. Iš vidaus, tai buvo kalėjimas, patogus, gerai įrengtas, su bėgančiu vandeniu ir centraliniu šildymu kambariuose be užraktų, kur kaliniai miegojo lovose tarp paklodžių. Ir visi technikai nuo didžiausio iki mažiausio, buvokaliniai, zeksai, pasmerkti ilgom bausmėm pagal Baudžiamojo Statuto 58 straipsnį, dėl savo keistų pažiūrų.

Kai tą Stalino telefono operaciją pradėjo realizuoti, technikus surinko iš įvairių koncentracijos stovyklų, kur jie buvo laikomi ir atgabeno į Mavrino institutą. Čia jiems pažadėjo pagreitinti

jų išlaisvinimą, jei išradimas bus greitai padarytas, priešingai jei nepasiseks, grasinta sugrąžinti į koncentracijos stovyklą.

Šitas slapotos laboratorijos kalėjimas pakrikštytas "Čaračka" vardu, buvo stipriai saugomas saugumiečių, vadovaujamų pulkininko Anton Jakonovo.

Tą gruodžio 24 d. vakarą, kai Inokentijus Volodinas skambino Dobromovui, zeksai rinkosi į valgyklą vakarienaiuti ir koridoriuje susitiko su naujai atvykusiais.

-- Nauji!

-- Iš kur jūs atvykstate draugai?

-- Bičiuliai, iš kur jūs?

-- Kokias dėmes jūs turite ant krūtinės ir kepurės...

-- Čia buvo mūsų numeriai, -- pasakė vienas naujai atvykusių -- Mes taip pat numerius turėjome ant nugaros ir kelių. Kai apleidome stovyklą, numerius mums nuplėšė.

-- Štai kokioj epochoj mes gyvename! -- sušuko Valentinas Prianciokovas, kreipdamasis į savo draugą Levą Rubiną. -- Numeriai ant žmogiškų būtybių? Leiskit man paklausti, ar tai tas, ką vadina būti progresistu?

-- Užteks kalbų, pasakė Rubinas -- Eikit vakarienaiuti.

-- Bet kaip aš galėsiu ramiai valgyti, jei kur nors žmoniškos būtybės vaikščioja su numeriais ant kepurės ir nugaros. Tai Apokalipsas!

-- Kas tai per rūbai kuriuos jūs nešiojate, -- paklausė vienas iš naujai atvykusių. -- Kodėl jūs apsirengę parašutistais?

-- Tai uniformos, kurias mums davė. Tie biauzybės mus veržia. Pradžioj mums duodavo vilnonius kostiumus.

Koridoriuje rinkosi vis daugiau žmonių.

-- Žiūrėkit, štai naujai atvykusieji!

-- Jie atgabeno naujus!

-- Judėkite pirmyn, vietoj išdarinėję čia niekus. Atrodo, lyg jūs niekad nematėte gyvų kalinių! Jūs užblokavote koridorių!

-- Žiūrėk, jie visi apdriskę ir nesiskutę. Iš kokios stovyklos jūs draugai?

-- Didžiuma iš Retšlag...

-- ... iš Dubroviag.

-- Keista, aš jau aštunti metai sėdžiu ir nė karto negirdėjau tų vardų.

-- Tai naujos specialios stovyklos. Jas įsteigė tik praeitais metais. Buvę duotas Stalino specialus įsakymas sustiprinti užpakalį...

-- Atsiprašau, -- kreipėsi vienas naujųjų į Rubiną. -- Jūs esate inžinierius taip pat?

-- Ne, aš ne inžinierius. Aš filologas.

-- Filologas! Net filologų čia yra?

-- Jūs geriau paklauskite ko čia nėra Čaračkoj, -- pasakė Rubinas.

-- Mes turime matematikų, fizikų, chemikų, radijo technikų, telefono inžinierių, dailininkų, architektų, konstruktorių ir net vienas geologas per klaidą pateko.

-- Jūs sakote: Čaračka. Ką tai reiškia Čaračka?

-- O kiek duonos gramų jums čia duoda?

-- Baltos duonos 400 gramų, o juodos duonos yra ant stalo.

-- Atsiprašau, ką tu norite pasakyti: yra ant stalo?

-- Taip paprastai: yra ant stalo. Supiaustyta riektėmis. Jei nori ir imi, jei nenori -- neimi.

-- Taip, bet už 40 gramų sviesto ir popirosų pakelį reikia dvylika valandų daužyti kelmus.

-- Čia mes kelmų ne daužome, bet sėdime už biuro stalo. Kelmus kaipoja tik tas, kas temoka kirvį valdyti.

-- Jūs žinote, -- pasakė Rubiniui vienas naujai atvykusių, -- tas staigus pasikeitimas man sukelia svaigulį. Man penkias dešimt metų, Pažinojau daug gražių moterų, esu gavęs aukštus akademinius atžymėjimus, bet niekad nesijaučiau laimingas kaip šiandien! Kur aš patekau? Ryš manęs nestums į leduotą vandenį! 40 gramų sviesto! Juoda duona ... ant stalo! Knygos neuždraustos! Galima pačiam skustis! Kokia didelė diena! Gal aš esu miręs? Gal tai tik sapnas? Aš įsivaizduoju, kad esu rojuje.

-- Ne, mielas pone, -- atsakė Rubinas, -- jūs esate pragare, pačiame aukščiausiam. Jūs įžengėte į jo privilegijuotą ratą, patį aukščiausį: pirmąjį ratą. Jūs manęs klausiate kas yra Čaračka? Tai Dante išrado Čaračkos koncepciją, jei gu norite. Jūs prisiminate, kad Dante nusidrauskė sau plaukus klausdamas, kur padėti senovės išminčius. Krikščionio pareiga buvo nusviesti pagonis į pragarą. Bet renesanso sąžinė neleido pagalvoti apie tų šviesių išminčių patalpimą drauge su visais nusikaltėliais kentėti fiziškas kančias. Tad Dante jiems sugalvojo specialią vietą pragare. Atsimenate jūs ketvirtąją giesmę...

-- Ne, mielas pone, -- atsakė Rubinas, -- jūs esate pragare, pačiame aukščiausiam. Jūs įžengėte į jo privilegijuotą ratą, patį aukščiausį: pirmąjį ratą. Jūs manęs klausiate kas yra Čaračka? Tai Dante išrado Čaračkos koncepciją, jei gu norite. Jūs prisiminate, kad Dante nusidrauskė sau plaukus klausdamas, kur padėti senovės išminčius. Krikščionio pareiga buvo nusviesti pagonis į pragarą. Bet renesanso sąžinė neleido pagalvoti apie tų šviesių išminčių patalpimą drauge su visais nusikaltėliais kentėti fiziškas kančias. Tad Dante jiems sugalvojo specialią vietą pragare. Atsimenate jūs ketvirtąją giesmę...

-- Ne, mielas pone, -- atsakė Rubinas, -- jūs esate pragare, pačiame aukščiausiam. Jūs įžengėte į jo privilegijuotą ratą, patį aukščiausį: pirmąjį ratą. Jūs manęs klausiate kas yra Čaračka? Tai Dante išrado Čaračkos koncepciją, jei gu norite. Jūs prisiminate, kad Dante nusidrauskė sau plaukus klausdamas, kur padėti senovės išminčius. Krikščionio pareiga buvo nusviesti pagonis į pragarą. Bet renesanso sąžinė neleido pagalvoti apie tų šviesių išminčių patalpimą drauge su visais nusikaltėliais kentėti fiziškas kančias. Tad Dante jiems sugalvojo specialią vietą pragare. Atsimenate jūs ketvirtąją giesmę...

-- Ne, mielas pone, -- atsakė Rubinas, -- jūs esate pragare, pačiame aukščiausiam. Jūs įžengėte į jo privilegijuotą ratą, patį aukščiausį: pirmąjį ratą. Jūs manęs klausiate kas yra Čaračka? Tai Dante išrado Čaračkos koncepciją, jei gu norite. Jūs prisiminate, kad Dante nusidrauskė sau plaukus klausdamas, kur padėti senovės išminčius. Krikščionio pareiga buvo nusviesti pagonis į pragarą. Bet renesanso sąžinė neleido pagalvoti apie tų šviesių išminčių patalpimą drauge su visais nusikaltėliais kentėti fiziškas kančias. Tad Dante jiems sugalvojo specialią vietą pragare. Atsimenate jūs ketvirtąją giesmę...

-- Ne, mielas pone, -- atsakė Rubinas, -- jūs esate pragare, pačiame aukščiausiam. Jūs įžengėte į jo privilegijuotą ratą, patį aukščiausį: pirmąjį ratą. Jūs manęs klausiate kas yra Čaračka? Tai Dante išrado Čaračkos koncepciją, jei gu norite. Jūs prisiminate, kad Dante nusidrauskė sau plaukus klausdamas, kur padėti senovės išminčius. Krikščionio pareiga buvo nusviesti pagonis į pragarą. Bet renesanso sąžinė neleido pagalvoti apie tų šviesių išminčių patalpimą drauge su visais nusikaltėliais kentėti fiziškas kančias. Tad Dante jiems sugalvojo specialią vietą pragare. Atsimenate jūs ketvirtąją giesmę...

-- Ne, mielas pone, -- atsakė Rubinas, -- jūs esate pragare, pačiame aukščiausiam. Jūs įžengėte į jo privilegijuotą ratą, patį aukščiausį: pirmąjį ratą. Jūs manęs klausiate kas yra Čaračka? Tai Dante išrado Čaračkos koncepciją, jei gu norite. Jūs prisiminate, kad Dante nusidrauskė sau plaukus klausdamas, kur padėti senovės išminčius. Krikščionio pareiga buvo nusviesti pagonis į pragarą. Bet renesanso sąžinė neleido pagalvoti apie tų šviesių išminčių patalpimą drauge su visais nusikaltėliais kentėti fiziškas kančias. Tad Dante jiems sugalvojo specialią vietą pragare. Atsimenate jūs ketvirtąją giesmę...

-- Ne, mielas pone, -- atsakė Rubinas, -- jūs esate pragare, pačiame aukščiausiam. Jūs įžengėte į jo privilegijuotą ratą, patį aukščiausį: pirmąjį ratą. Jūs manęs klausiate kas yra Čaračka? Tai Dante išrado Čaračkos koncepciją, jei gu norite. Jūs prisiminate, kad Dante nusidrauskė sau plaukus klausdamas, kur padėti senovės išminčius. Krikščionio pareiga buvo nusviesti pagonis į pragarą. Bet renesanso sąžinė neleido pagalvoti apie tų šviesių išminčių patalpimą drauge su visais nusikaltėliais kentėti fiziškas kančias. Tad Dante jiems sugalvojo specialią vietą pragare. Atsimenate jūs ketvirtąją giesmę...

-- Ne, mielas pone, -- atsakė Rubinas, -- jūs esate pragare, pačiame aukščiausiam. Jūs įžengėte į jo privilegijuotą ratą, patį aukščiausį: pirmąjį ratą. Jūs manęs klausiate kas yra Čaračka? Tai Dante išrado Čaračkos koncepciją, jei gu norite. Jūs prisiminate, kad Dante nusidrauskė sau plaukus klausdamas, kur padėti senovės išminčius. Krikščionio pareiga buvo nusviesti pagonis į pragarą. Bet renesanso sąžinė neleido pagalvoti apie tų šviesių išminčių patalpimą drauge su visais nusikaltėliais kentėti fiziškas kančias. Tad Dante jiems sugalvojo specialią vietą pragare. Atsimenate jūs ketvirtąją giesmę...

-- Ne, mielas pone, -- atsakė Rubinas, -- jūs esate pragare, pačiame aukščiausiam. Jūs įžengėte į jo privilegijuotą ratą, patį aukščiausį: pirmąjį ratą. Jūs manęs klausiate kas yra Čaračka? Tai Dante išrado Čaračkos koncepciją, jei gu norite. Jūs prisiminate, kad Dante nusidrauskė sau plaukus klausdamas, kur padėti senovės išminčius. Krikščionio pareiga buvo nusviesti pagonis į pragarą. Bet renesanso sąžinė neleido pagalvoti apie tų šviesių išminčių patalpimą drauge su visais nusikaltėliais kentėti fiziškas kančias. Tad Dante jiems sugalvojo specialią vietą pragare. Atsimenate jūs ketvirtąją giesmę...

-- Ne, mielas pone, -- atsakė Rubinas, -- jūs esate pragare, pačiame aukščiausiam. Jūs įžengėte į jo privilegijuotą ratą, patį aukščiausį: pirmąjį ratą. Jūs manęs klausiate kas yra Čaračka? Tai Dante išrado Čaračkos koncepciją, jei gu norite. Jūs prisiminate, kad Dante nusidrauskė sau plaukus klausdamas, kur padėti senovės išminčius. Krikščionio pareiga buvo nusviesti pagonis į pragarą. Bet renesanso sąžinė neleido pagalvoti apie tų šviesių išminčių patalpimą drauge su visais nusikaltėliais kentėti fiziškas kančias. Tad Dante jiems sugalvojo specialią vietą pragare. Atsimenate jūs ketvirtąją giesmę...

-- Ne, mielas pone, -- atsakė Rubinas, -- jūs esate pragare, pačiame aukščiausiam. Jūs įžengėte į jo privilegijuotą ratą, patį aukščiausį: pirmąjį ratą. Jūs manęs klausiate kas yra Čaračka? Tai Dante išrado Čaračkos koncepciją, jei gu norite. Jūs prisiminate, kad Dante nusidrauskė sau plaukus klausdamas, kur padėti senovės išminčius. Krikščionio pareiga buvo nusviesti pagonis į pragarą. Bet renesanso sąžinė neleido pagalvoti apie tų šviesių išminčių patalpimą drauge su visais nusikaltėliais kentėti fiziškas kančias. Tad Dante jiems sugalvojo specialią vietą pragare. Atsimenate jūs ketvirtąją giesmę...

-- Ne, mielas pone, -- atsakė Rubinas, -- jūs esate pragare, pačiame aukščiausiam. Jūs įžengėte į jo privilegijuotą ratą, patį aukščiausį: pirmąjį ratą. Jūs manęs klausiate kas yra Čaračka? Tai Dante išrado Čaračkos koncepciją, jei gu norite. Jūs prisiminate, kad Dante nusidrauskė sau plaukus klausdamas, kur padėti senovės išminčius. Krikščionio pareiga buvo nusviesti pagonis į pragarą. Bet renesanso sąžinė neleido pagalvoti apie tų šviesių išminčių patalpimą drauge su visais nusikaltėliais kentėti fiziškas kančias. Tad Dante jiems sugalvojo specialią vietą pragare. Atsimenate jūs ketvirtąją giesmę...

-- Ne, mielas pone, -- atsakė Rubinas, -- jūs esate pragare, pačiame aukščiausiam. Jūs įžengėte į jo privilegijuotą ratą, patį aukščiausį: pirmąjį ratą. Jūs manęs klausiate kas yra Čaračka? Tai Dante išrado Čaračkos koncepciją, jei gu norite. Jūs prisiminate, kad Dante nusidrauskė sau plaukus klausdamas, kur padėti senovės išminčius. Krikščionio pareiga buvo nusviesti pagonis į pragarą. Bet renesanso sąžinė neleido pagalvoti apie tų šviesių išminčių patalpimą drauge su visais nusikaltėliais kentėti fiziškas kančias. Tad Dante jiems sugalvojo specialią vietą pragare. Atsimenate jūs ketvirtąją giesmę...

-- Ne, mielas pone, -- atsakė Rubinas, -- jūs esate pragare, pačiame aukščiausiam. Jūs įžengėte į jo privilegijuotą ratą, patį aukščiausį: pirmąjį ratą. Jūs manęs klausiate kas yra Čaračka? Tai Dante išrado Čaračkos koncepciją, jei gu norite. Jūs prisiminate, kad Dante nusidrauskė sau plaukus klausdamas, kur padėti senovės išminčius. Krikščionio pareiga buvo nusviesti pagonis į pragarą. Bet renesanso sąžinė neleido pagalvoti apie tų šviesių išminčių patalpimą drauge su visais nusikaltėliais kentėti fiziškas kančias. Tad Dante jiems sugalvojo specialią vietą pragare. Atsimenate jūs ketvirtąją giesmę...

-- Ne, mielas pone, -- atsakė Rubinas, -- jūs esate pragare, pačiame aukščiausiam. Jūs įžengėte į jo privilegijuotą ratą, patį aukščiausį: pirmąjį ratą. Jūs manęs klausiate kas yra Čaračka? Tai Dante išrado Čaračkos koncepciją, jei gu norite. Jūs prisiminate, kad Dante nusidrauskė sau plaukus klausdamas, kur padėti senovės išminčius. Krikščionio pareiga buvo nusviesti pagonis į pragarą. Bet renesanso sąžinė neleido pagalvoti apie tų šviesių išminčių patalpimą drauge su visais nusikaltėliais kentėti fiziškas kančias. Tad Dante jiems sugalvojo specialią vietą pragare. Atsimenate jūs ketvirtąją giesmę...

-- Ne, mielas pone, -- atsakė Rubinas, -- jūs esate pragare, pačiame aukščiausiam. Jūs įžengėte į jo privilegijuotą ratą, patį aukščiausį: pirmąjį ratą. Jūs manęs klausiate kas yra Čaračka? Tai Dante išrado Čaračkos koncepciją, jei gu norite. Jūs prisiminate, kad Dante nusidrauskė sau plaukus klausdamas, kur padėti senovės išminčius. Krikščionio pareiga buvo nusviesti pagonis į pragarą. Bet renesanso sąžinė neleido pagalvoti apie tų šviesių išminčių patalpimą drauge su visais nusikaltėliais kentėti fiziškas kančias. Tad Dante jiems sugalvojo specialią vietą pragare. Atsimenate jūs ketvirtąją giesmę...

-- Ne, mielas pone, -- atsakė Rubinas, -- jūs esate pragare, pačiame aukščiausiam. Jūs įžengėte į jo privilegijuotą ratą, patį aukščiausį: pirmąjį ratą. Jūs manęs klausiate kas yra Čaračka? Tai Dante išrado Čaračkos koncepciją, jei gu norite. Jūs prisiminate, kad Dante nusidrauskė sau plaukus klausdamas, kur padėti senovės išminčius. Krikščionio pareiga buvo nusviesti pagonis į pragarą. Bet renesanso sąžinė neleido pagalvoti apie tų šviesių išminčių patalpimą drauge su visais nusikaltėliais kentėti fiziškas kančias. Tad Dante jiems sugalvojo specialią vietą pragare. Atsimenate jūs ketvirtąją giesmę...

-- Ne, mielas pone, -- atsakė Rubinas, -- jūs esate pragare, pačiame aukščiausiam. Jūs įžengėte į jo privilegijuotą ratą, patį aukščiausį: pirmąjį ratą. Jūs manęs klausiate kas yra Čaračka? Tai Dante išrado Čaračkos koncepciją, jei gu norite. Jūs prisiminate, kad Dante nusidrauskė sau plaukus klausdamas, kur padėti senovės išminčius. Krikščionio pareiga buvo nusviesti pagonis į pragarą. Bet renesanso sąžinė neleido pagalvoti apie tų šviesių išminčių patalpimą drauge su visais nusikaltėliais kentėti fiziškas kančias. Tad Dante jiems sugalvojo specialią vietą pragare. Atsimenate jūs ketvirtąją giesmę...

-- Ne, mielas pone, -- atsakė Rubinas, -- jūs esate pragare, pačiame aukščiausiam. Jūs įžengėte į jo privilegijuotą ratą, patį aukščiausį: pirmąjį ratą. Jūs manęs klausiate kas yra Čaračka? Tai Dante išrado Čaračkos koncepciją, jei gu norite. Jūs prisiminate, kad Dante nusidrauskė sau plaukus klausdamas, kur padėti senovės išminčius. Krikščionio pareiga buvo nusviesti pagonis į pragarą. Bet renesanso sąžinė neleido pagalvoti apie tų šviesių išminčių patalpimą drauge su visais nusikaltėliais kentėti fiziškas kančias. Tad Dante jiems sugalvojo specialią vietą pragare. Atsimenate jūs ketvirtąją giesmę...

-- Ne, mielas pone, -- atsakė Rubinas, -- jūs esate pragare, pačiame aukščiausiam. Jūs įžengėte į jo privilegijuotą ratą, patį aukščiausį: pirmąjį ratą. Jūs manęs klausiate kas yra Čaračka? Tai Dante išrado Čaračkos koncepciją, jei gu norite. Jūs prisiminate, kad Dante nusidrauskė sau plaukus klausdamas, kur padėti senovės išminčius. Krikščionio pareiga buvo nusviesti pagonis į pragarą. Bet renesanso sąžinė neleido pagalvoti apie tų šviesių išminčių patalpimą drauge su visais nusikaltėliais kentėti fiziškas kančias. Tad Dante jiems sugalvojo specialią vietą pragare. Atsimenate jūs ketvirtąją giesmę...

-- Ne, mielas pone, -- atsakė Rubinas, -- jūs esate pragare, pačiame aukščiausiam. Jūs įžengėte į jo privilegijuotą ratą, patį aukščiausį: pirmąjį ratą. Jūs manęs klausiate kas yra Čaračka? Tai Dante išrado Čaračkos koncepciją, jei gu norite. Jūs prisiminate, kad Dante nusidrauskė sau plaukus klausdamas, kur padėti senovės išminčius. Krikščionio pareiga buvo nusviesti pagonis į pragarą. Bet renesanso sąžinė neleido pagalvoti apie tų šviesių išminčių patalpimą drauge su visais nusikaltėliais kentėti fiziškas kančias. Tad Dante jiems sugalvojo specialią vietą pragare. Atsimenate jūs ketvirtąją giesmę...

-- Jūs per daug poetiškai aiškinate, -- įsiterpė Valentinas Prianciokovas. -- Aš paprasčiau draugams paaiškinasiu kas yra Čaračka. Pasiskaitykite vedamąjį, kuriame sakoma: "Yra įrodyta, kad avys duoda geros rūšies vilną, jei gerai maitinamos ir prižiūrimos..."

Po vakarienės Rubinas grįžo prie darbo akustikos laboratorijon. Tai buvo erdvus kambarys, aukštom lubom, apstatyta įvairiais elektroniniais aparatais ir buvo ke li biuro stalai. Apie dešimt žmonių, apsirengusių tamsiais mėlynais kombinezonais buvo priskirti sekti "laisvus tarnautojus", bendradarbiaujant ieškojimui. Tą vakarą Simoška budėjo.

Laboratorijoje Rubinas rado Glebą Neržiną, matematiką ir lingvistą. Juodu jau antri metai laboratorijoje dirbo vienas šalia kito dvylika valandų per dieną. Tą vakarą jie atnaujino savo įprastą diskusiją apie gyvenimo vertę, laimę, nelaimę, metafiziką, dialektinį materializmą ir Staliną.

Rubinas visą laiką priekaištavo Neržiniui esant skeptiku. Neržinas jį kaltino dogmatizmu.

-- Dogmatistas? Tu idijotas! Ar tu tikrai galvoji, kad aš esu dogmatistas? Rubinas žiūrėjo į Neržiną priekaištaujančiu žvilgsniu.

-- Aš esu kalinyškas kaip ir tu nuo 1945 metų. Aš keturis metus buvau fronte, yra skeveldra šone ir penki metai kalėjimo. Tad aš dalykus matau taip pat gerai kaip ir tu. Tai kas yra, turi būti. Valstybė negali egzistuoti be gerai suorganizuotos kalėjiminės sistemos.

-- Aš nenoriu to girdėti. Aš su tuo nesutiksiu.

-- Klausyk, gerai klausyk, -- kalbėjo Rubinas suimdamas Neržiną už atlapų. -- Jis yra didžiausias! Vieną dieną tu suprasi. Jis yra Roberšpieras ir Napoleonas mūsų revoliucijos. Jis protingas. Jis tikrai protingas. Jis mato daug toliau negu mes galime matyti!

-- Tu turėtum tikėti savo paties akimis, -- pasakė Neržinas pertraukdamas. -- Klausyk kai aš buvau jaunas vaitinas, aš skaičiau po Lenino jo knygas ir aš negalėjau užbaigti. Visos jo pretenzijos, visi jo pareiškimai mane darė bepročiu. Jis yra išsitikinęs, kad jis yra išmintingiausias už bet kurį kitą rusą!

-- Bet jis yra!

V.K. BANAIČIO LIETUVOS IDILIJOS

El. Vasyliūnienė

Rugpiūčio 30 dieną New Yorke per PLB Seimą turėsime progos išgirsti, ką parašė mūsų Nepriklausomybės laikotarpio kompozitorius Kazys Viktoras Banaitis. Tai jo kamerinis veikalas pavadintas "Lietuvos idilijos", ir sukurtas dar Lietuvoje.

"Lietuvos idilijos" yra K.V. Banaičio sukomponuotas trio -- veikalas parašytas trims instrumentams. Tradicini tvarka tie trys instrumentai būna smuikas, violončelė ir fortepijonas. Bet K.V. Banaitis instrumentų sąstatą sukeitė taip: klarnetas smuikas ir arfa arba fortepijonas. Pasirinkęs šiuos instrumentus kompozitorius priartėjo labiau prie mūsų liaudies ir gamtos, nuo kurių jis nesiskyrė per visą savo gyvenimą.

Gimęs Šakių apskrityje, jis pamilo Zana-vykijos gamtą, ir visą savo gyvenimą nešiojo jos paveikslą savo sieloje. Ten dainuotas liaudies dainas ir giesmes jis įpynę į savo kūrybą, kurios pagrindu yra liūdina, melancholinė skausminga Zanavykijos gaidė. Tą gaidę jūs girdėsite, kiekvieną K.V. Banaičio sukurtą originalioje dainoje, sonatoje, kameriniame veikle. Jūs ją išgirsite ir "Lietuvos idilijose".

Jei autorius buvo pažangus besirinkdamas

-- ... ir kad jis mus daro laimingais vien juo džiaugiantis.

Įsikarščiavę diskusijoje draugai nebekreipė dėmesio, kad jų žodžiai gali pasiekti Simoškos ausis. Tuo laiku suskambėjo telefonas, Simoška pasikėlęs nuėjo prie aparato ir pakvietė Neržiną.

-- Ar jūs negirdėjote? Telefonas skambėjo -- pasakė Simoška griežtu balsu. -- Anton jus šaukia į savo biurą.

Iškvietimas į Instituto šefo kambarį šeštadienį 10 val. vakaro buvo neįprastas dalykas. Rubinas pasižiūrėjo į savo draugą susirūpinęs.

-- Man nepatinka, kai vyriausioji vadovybė mums susidomi, -- pareiškė jis. -- Nestatytk savo namų šalia princų rūmų.

Neržinas nuėjo nerūpestingu žingsniu, kaip kalinyškas atliekamas bausmę jau penkti metai, neskubė niekad, nes visad laukia blogesnio.

(Bus daugiau)

instrumentus, jis pasirinko ir savitą muzikos formą savokūriniui. Pagal paprotį trio forma remiasi sonata, o K.V. Banaitis pasirinko siuitos formą, kuri duoda autoriui daugiau laisvės savo mintis vystyti ir jas grupuoti.

Šio veikalo pobūdis yra pastoralinis, tai reiškia, kad kūrinys remiasi ir nagrinėja idilišką kaimo gyvenimą. "Lietuvos idilijos" neturi jokių sunkių dramatiškų momentų, nekeliama jokios sunkios problemos. Šis veikalas duoda treją vaizdą -- piemenėlio, našlaitio ir kaimo jaunimo. "Vasaros ryto aidai arba piemenėlių improvizacijos" -- pirmoji dalis, duoda vaizdą nerūpestingo piemenėlio, kuris savo ragelį pūsdamas vienišas gano bandą. Klarnetas labai gražiai ir tiksliai šią imitaciją atlieka. Antroji dalis -- "Našlaitėlių skundas" prabyla giliu liūdesiu ir kontrastiškai lėtu tempu, pasigirsta liūdesio pobūdžio motyvas, kuris gražiai išreiškia našlaitio baimę ir liūdesį. Trečiąją veikalo dalį sudaro "Kaimo šokis". Čia kompozitorius panaudojo savo individualią fantaziją kaimo šokiui atvaizduoti, palikdamas paprastumą, kaimišką primityvumą. Dar pridėkite K.V. Banaičio būdingą harmoniją, paremtą modaline sistema (ja remiasi lietuvių liaudies dainos) ir jūs turite puikų lietuvišką veikalą, sukurtą didelio ir savo kompozitoriaus.

Šį veikalą nėra lengva išgirsti, nes savų muzikų nedaug turime. Tad Pasaulio Lietuvių Bendruomenės III Seime, penktadienio vakarą nepraleiskime progos pasiklausyti "Lietuvos idilijų".

LENKŲ KARO ATTACHE KAUNE PLK. LEON MITKIEWICZ KNYGA IŠ JO ĮSPUDŽIŲ KAUNE 1938—1939 M. GAUNAMA DIRVOJE!!!

Tai įdomus to meto įvykių stebėtojo veikalas, arčiau prižiūgęs prie lenkų lietuvių pažiūrų į abiejų tautų santykius.

Diplomatinii ryšių po lenkų ultimatumo užmezgimo eiga, pirmieji lenko pareigūno įspūdžiai Kaune sudaro įdomią medžiagą santykių su lenkais stebėjimams.

294 psl. knyga, kietais viršelais, išleista Londone. Kaina 7.50 dol.

Užsakykite Dirvoje, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PRAHOS

PAMOKA...

(Atkelta iš 1 psl.)

slovakų laikysenai gali pavydėti kiek anksčiau pavergtos tautos. Visados atsiranda žmonių, kurie pakitusioje santvarkoje tikisi padaryti karjerą ir kartais aiškinasi labai gražiai skambančiais sumetimais. Girdi, reikia gelbėti, ką dar galima išgelbėti. Ir pragaras yra grįstas gerais norais. Paprastai tokie gelbėtojai tik padeda okupantui ir retkarčiais sau. Tautai yra naudingesni tokie, kurie palauko laisvės troškimą ir viltį. Čekoslovakijos byla tai dar kartą įrodė.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMĄ**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103

Telephone: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00, Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00. Dirva išeina
tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus
liepos ir rugpiūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Laiškas mokytojams

Prof. J. Žilevičius

Nuo nepamenamų laikų Lietuvos Mokytojas nešė mūsų tautai šviesą nepaisant aplinkybių: už mokymą buvo kalinami, siunčiami Sibiran, įvairiomis baudomis baudžiami -- o JIE mokino ir mokino jaunimą rašto, kad praregtų šviesa, kad pamatytų savo tautos siekius. Taip buvo praeity, taip yra dabarty. Vietoj poilsio, tiesioginio darbo, rinkasi stovyklose tartis kaip geriau ir sėkmingiau išsivystyti jaunimo sielose išskiepti tautos meilę, pasišventimą Tėvynės labui ir bendrai lietuviškai kultūrai pagarbą ir pasididžiavimą išvystyti neaplenkian papročių ir tautosakos. Tais visais dalykais dabar sielojasi mūsų garbingieji tautos švietėjai.

Lituanistinėse programose praeinama visa eilė su tautos pažinimu surištų dalykų be ko lietuvis jaunuolis negali apsieiti. Labai akyiai seku švietimo judėjimą lietuviškose mokyklose, daug idomių dalykų tenka išgirsti pedagoginėje pažangoje, tik nesuprantama, ar tyčia ar per neapsižiūrėkamą pamirštą gryojo lietuviškoji liaudies daina, nors tautosakos tam tikrose klasėse mokinama. Iki šiol neparūpintas tinkamas lietuviškųjų liaudies dainų rinkinėlis privalomas tam tikras liaudiškų dainelių skaičius išmokyti kiekvienam skyriui.

Pvz., kiekvienas skyrius privalėtų išmokyti bent po 5 liaudies dainėles. Kai mokiny per visus skyrius, jis žinos keletą liaudies dainų. Tai didelė pagalba tautosakos pamokoms. Na, o kaip su poezija? Štai Maironiu: Miškas ūžia, Lietuva brangi ir kt. Jaktūi -- Kai du stos... Baranauskui -- Giedu dainelę, Vienažindžiui: Kaip gi gražus, Kur prapuolė tas kelelis ir t.t. Nuo seno žinoma, kad tekstai su melodija greičiau išmokstami ir ilgiau užsilieta atminty.

Gali kas prikišti, kad girdi, prie poezijos melodijos ne lietuviškos. Tiesa, bet ir tas laikotarpis, kuriame minėti autoriai kūrė poeziją ir kompozitoriai rašė tai poezijai melodijas, buvo persilaužimo, atbūdimo laikotarpis. Tai buvo laikotarpis pasiruošimo kovai už Lietuvos nepriklausomybę. Čia kovon šaukė Sasnauskas karinga melodija "Jau slavai sukilo...", čia St. Šimkus traukia su choralais -- "Lietuviais esame mes gimę" ir t.t.

Čia mestos kelios mintys teikia medžiagos pagalvojimui. Reikalas lengvai ir greitai išsprendžiamas, tik reikia Gerb. Mokytojams tarti žodį ir pareikalauti, kad toks dainorėlis būtų. Pinigai guli banke, jaunimo reikalams paskirti iš III-sios Dainų Šventės.

Lietuvoje mokyklose buvo plačiai vartojamas St. Šimkaus dainorėlis "50 liaudies dainų". Iš ten galima parinkti, yra 2 ir 3 balsams. Tai grynai liaudies parinktos melodijos. Iš ten ir turėtų būti privaloma parinktos penkios dainos kiekvienam skyriui. Tada matysite, kai jaunimas, susirinkęs stovyklose trauks lyg jungtinis choras, mokykloje išmoktas dainas. Jei jau benaujadarų" nebegalima apsieiti", tada viena kita išmokta daug žalos nebepadarys. Dainorėlis yra spausdintas ofsetu greitas ir pigus išleidimas. Atgimimo laikotarpio melodijos irgi yra spausdintos, tik jas reikia surinkti. Nemanau, kad rasti bent vienas mokytojas ar šiaip intelingtas, kuris be sąžinės graužimo galėtų liaudies dainų privalomą mokymą paneigti. Išsivijoje niekuomet nebus per daug liaudies dainų. Tai būtų suaktyvinių metų proga ir liaudies dainų pagerbta mūsų tautoje suvaldinusi milžinišką vaidmenį.

Reikalinga mokykloms ir lietuvių muzikos istorija, nors pasiskaitymui. Čia jau sunkiau -- tektų ją kokiame muzikologui paruošti.

PLB SEIMUI SUSIRINKUS

Pati PLB-nės valdyba ir Seimui rengti komitetas plačiai informavo per spaudą lietuvių visuomenę apie šaukiamą Seimą ir jo programą. Dėl Seimo darbų buvo iškilę ir gana skirtingų nuomonių bei kritikos (lietuvių dailininkų paroda skaidrėmis). Draugo dienraštyje plačiau pasisakė ALB Centro valdybos pirm. Br. Nainys ir Rezoliucijoms remti komiteto pirm. L. Valiukas. Tai vis rinktinių mūsų vadovų mintys ir pamokymai. Mano nuomone, tinkamiausia kelių rado New Yorko bendruomenininkai, sušaukę lietuvių susirinkimą ir kartu su rinktais atstovais padiskutavę Seimo darbotvarkės klausimus.

Tai yra pats tinkamiausias būdas atstovams palaikyti kontaktą su savo rinkėjais. Deja, aš negirdėjau, kad kur kitur būtų buvę taip praktikuota, nors rengėjai prašė: siųskit sugestijas ir pasiūlymus. Kas iš mūsų eilinių žmonelių prisirengiame savo nuomonę išdėstyti raštu ir įteikti savo išrinktam atstovui ar pasiųsti Seimui rengti komitetui? Vargu ar vienas kitas atsiras. Bet visai kitas reikalas būtų, jei sušauktų bendruomenininkų susirinkimą kartu su rinktais atstovais, kaip tai padarė New Yorkas.

Tegu tokio pobūdžio susirinkimai ir nebūtų gausūs, bet vistiek didesnę vietovėse susirinktų keli desėtkai aktyvesnių bendruomenininkų arčiau susipažintų su atstovais, išgirstų jų nuomones ir pareikštų sąvąsas. Deja, tokius žygius padaryti mes esam nepasiruošę, bet pamokyti ar pabarti ar pinigų paprašyti, visada sugebame.

Kaip Darbininkas rašo, New Yorko susirinkimas, nors ir nebuvo gausus, bet gana aktyvus ir plepus. Kadangi tokio pobūdžio susirinkimai yra šaukti pašnekesiams ir nuomonių pasidalinimui, tai plepumas nebūtų jau pati blogybė ar yda. Kodėl buvo diskutuojami tik keturi klausimai? Mano nuomone, tokiuose susirinkimuose turėtų būti leidžiama kalbėti visais klausimais, liečiančiais Seimo reikalus, nesiškiriant ir valdybos klausimo. Matyti frontininkai rimtai yra svarstę galimybę perimti į savo rankas PLB-nės valdžią, kad net tokiame susirinkime iškištų. Ką gi, gal jau atėjo laikas į frontininkų rankas atiduoti ir PLB-nės valdžią?

A. Juodvalkis

TAI NE EILINĖ ŠUNYBĖ...

Rugpiūčio 21 d. Dirvoj buvo trumpa žinutė apie Tėvynės Garsų radijo vedėjo Juozo Stempučio iškeltą klausimą dėl latvių dainų šventės reklamose talpinto Baltijos valstybių žemėlapių kur Vilnius paliktas už Lietuvos ribų. Šis įvykis yra vertas daugiau dėmesio ir būtų pageidautina, kad mūsų laikraščiai tą žemėlapi patalpintų ir parodytų lietuviškai visuomenei.

Be abejo mes negalime tikėtis, kad maža Lietuva galėtų būti latviams gerai žinoma. Jei spėti iš jų arogancijos lietuviams jie turėtų būti už vis didžiausia galybės pasaulį. Tik paklauskite latvių bendruomenės pirmininko prof. P. Lejins atsakymą gerb. Stempučiu: "Kai kurių valstybių žemėlapių keistini kiekvienais metais..."

Žemėlapis, tačiau, nėra eilinė šunybė. Jis buvo paruoštas vadovaujančių organizacijų propaguoti plataus masto parengimą. Lietuvos sudarkymą tam žemėlapy padarytą apgalvotai, reiktų skaityti maždaug prieš elgesius ir lietuvių visuomenei vertėtų daugiau apie tai žinoti. Kam nors reiktų imtis tyrimų kokie kompleksai yra tokio elgesio priežastis.

TAI BUVO NEIŠVENGIAMA...

VLIKo vicepirmininkas dr. Bronius Nemickas rugpiūčio 17 d. New Yorke per J. Stuko radiją analizuodamas Sovietų Sąjungos užsienio politiką "išpranašavo" raudonosios armijos įsiveržimą Čekoslovakijon. Tos jo "pranašystės" virto tikrove daug greičiau negu jis pats tikėjosi.

Šiandieną noriu pakalbėti apie vieną mitą, kuriuo labai dažnai pasikliaunama, vertinant tarptautinės padėties raidą, ypač Sovietų Sąjungos užsienio politiką. Pasak šio mito, sukurta vadinamoji tarptautinio komunizmo evoliucijos teorija, kuri aiškina, kad komunizmas, ypač rusiškasis, pamažu, bet nuolat liberalėjās, kas kart leidamas daugiau laisvių, bei suteikdamas daugiau teisių asmenims ir tautai. Jau kuris metas eilė užsienio politikos tyrinėtojų, taip pat ir laisvojo pasaulio politikų mėgina išvelgti šiam tariamajame komunizmo liberalėjimo procese asmens laisvės ir tautų išsivadavimo pirmuosius daigus. Kaikam atrodo, kad tik šis tariamasis komunizmo liberalėjimas tėra palikęs vienintelis būdas pavergti tautoms išsilaisvinti iš Sovietų Sąjungos okupacijos. Suprantama, toks lėtos atsipalaidavimo procesas, jei jis būtų tikras o ne vientik vaizduotės padaras, pareikalautų daug laiko. Tačiau tarptautinio komunizmo vadinamo liberalėjimo teorijos motyvai, mano manymu, yra daugiau psichologiniai, išplaukia iš Sovietų Sąjungos karinio pajėgumo ir atominio karo grėsmės žmonijai, o ne politinės tikrovės faktai, atitinką dabartinę Sovietų Sąjungos politiką.

Sovietų Sąjungos užsienio politikos pagrindinius dėsnius formulavo Trečiasis komunistinis internacionalas (Komininternas), įvykęs Maskvoje 1919 metų kovo mėnesį. Pasak tų dėsnių, pagrindinis užsienio politikos tikslas -- sukelti pasaulinę revoliuciją naudojantis visokiomis priemonėmis -- ginkluotais sukilimais, teroru, buržuazinių valstybių institucijas naudoti tik vienam tikslui -- jų pačių sunaikinimui. Tokia politika ir tokios jos vykdymo priemonės nėra pasikeitusios ir šiandieną. Atvirkščiai, šios komunizmo užmačios buvo dar labiau išryškintos 1947 metais, įkuriant Komunistų Informacijos Biurą (Kominformą), kurio pagrindinė paskirtis buvo su efektyvinti komunizmo pastangas įvykdyti pasaulinę revoliuciją ir užtikrinti satelitinų kraštų priklausomybę Sovietų Rusijai.

Metus žvilgsnį į dabartinę Čekoslovakijos ir Sovietų Sąjungos įtampą ir į Maskvos pastangas užgniaužti laisvės mintį Čekoslovakijoje ir ją, žūt būt, išlaikyti savo

replėse, -- tuoj dings ta Sovietų Sąjungos liberalėjimo visos prielaidos ir pasitvirtina jos tradicinė užsienio politika, seniai, dar 1919 metais, Lenino suformuluota, jo pasekėjų Stalino, Chruščiovo stropiai puoselėta ir dabar tinių Sovietų Sąjungos vadų -- Brežnevo ir Kosygino -- rūpestingai vykdoma.

Bratislavos konferencija, kad įtampa atslūgtų, patvirtino tariaimai kompromisinį Sovietų Sąjungos - Čekoslovakijos susitarimą, tačiau Čekoslovakijos atsipalaidavimo pastangos yra gerokai supančiotos ne tik paties susitarimo, bet ir Varšuvos Pakto valstybių dabar manevruojančios kariuomenės, supančios Čekoslovakiją trimis kryptimis. Pavojus Čekoslovakijai nėra praėjęs, ir niekas nežino, koks likimas ją ištiks ateityje.

Kad Sovietų Sąjunga Čekoslovakijos nesutramdė kol kas karinėmis priemonėmis, kaip kad įvyko su Vengrija 1956 metais, - tas dar nereikia jokio Sovietų Sąjungos užsienio politikos suminkštėjimo. Sovietų Sąjunga kol kas nesigriebia ginklo prieš Čekoslovakiją dėl visiško kitų priežasčių -- tarptautinė padėtis nėra tokia akcijai palanki. Šiandieną Sovietų Rusijos, palyginti, švelnesnė laikysena Čekoslovakijos atžvilgiu asprendžia tokie dabarties reiškiniai: įtampa su Raudono-

nąja Kinija, ko nebuvo 1956 metais, Vengrijos sukilimo metu; baimė, kad panašus atsipalaidavimo procesas neįgytų ryškesnių formų Lenkijoje, Rytų Vokietijoje ir Vengrijoje; Čekoslovakijos karinis pajėgumas: 175.000 (14 divizijų) gerai apmokytos kariuomenės, apginkluotos sovietinėmis raketomis, moderniaisiais sovietų tankais (3,200), lėktuvais (600); ir Jugoslavijos ir Rumunijos palankumas Čekoslovakijos atsipalaidavimui.

Taigi Sovietų Sąjunga, griebdamasi karinės intervencijos, negalineskaityti su kiek kitoiškai tikrove negu ji buvo Vengrijos sukilimo metu, 1956 metais.

Sovietų Sąjungos užsienio ir vidaus politikos postūkius tenka vertinti labai atsargiai. Jų griebiamasi tik taktiniais sumetimais arba, tarptautinei padėčiai verčiant, ir vėl grįžtama prie senos asmens ir tautų pavergimo tradicinės komunistinės politikos, -- seniai formuluotos, visą laiką stropiai puoselėtos ir dabar rūpestingai siekiamos vykdyti, -- kai tik taktika pareikalauja ko kito ar kai pakinta tarptautinė padėtis.

HELP WANTED MALE

MACHINE OPERATORS

GRINDERS
2nd, 3rd, Shift—Openings Brown and Sharpe Surface, Norton Universal, Speedlap. — Clean Light Work, Close Tolerance Grinding, Excellent Wages for experienced Personnel. Will Train inexperienced worker.

POWDER MIX OPERATOR
First Shift Opening
Blend and Prepare Batches for Pressing, Spray Dryer Experience Helpful, but not necessary.
Call or Write — Mr. Bruce Haura.
NATIONAL BERYLLIA CORP.
First/Haskell Aves
Haskell, N. J. — 201-839-1600
An Equal Opportunity Employer (88-91)

NAUJOS, IDOMIOS KNYGOS!!! UŽSISAKYKITE PER DIRVĄ!!!

Pr. Imsrys — TEVIŠKĖLĖ AŠ REGIU	\$1.00
A. Nendré — AIDAS TARP DANGORAIŽIŲ	\$5.00
P. Jurkus — ANT VILNELES TILTO	\$2.50
A. Gustaitis — IR ATSKRIDO JUODAS VARNAS	\$4.00
V. Kavolis — NUŽEMINTŲJŲ GENERACIJA	\$2.00
Alė Rūta — PRISIMINIMAS (romanas)	\$2.50
M. Vaitkus — NEPRIKLAUSOMYBĖS SAULĖJ II DALIS	\$2.50
A. Merkelis — SMETONA — Monografija	\$12.00
V. Šliogeris — A. SMETONA — ŽMOGUS IR VALSTYBININKAS	\$2.00
O. J. C. Norem — TIMELESS LITHUANIA	\$4.00
B. Armonienė — PALIK ASARAS MASKVOJE	\$3.00
L. Mitkiewicz — WSPOMNIENIA KOWIENSKIE	\$7.50
(Buv. Lenkijos karo attachė prisiminimai iš Kauno 1938-39 m.).	
V. Volertas — ŠAMOKSLAS — premijuotas romanas	\$3.50
A. Baronas — PAVASARIO LIETUS — romanas	\$2.50
St. Yla — MODERNI MARGAITĖ	\$4.00
Vytė Nemunėlis — MESKIUKAS RUDNOSIUKAS	\$3.00
Gr. Šimukonienė — SU DAINA — Lietuviškų dainų rinkinys	\$2.00
J. Budrys — KONTRŽVALGYBA LIETUVOJ	\$2.50
Pr. Alšėnas — MARTYNAS JANKUS	\$4.00
R. Skipitis — NEPRIKLAUSOMA LIETUVA	\$7.00
Dagys — SKULPTŲRŲ IR PAVEIKSLŲ REPRODUKCIJOS (angliškų įvadų ir parašais)	\$6.00
A. Vaičiulaitis — GLUOSNIŲ DAINA — PDAVIMAI	\$2.50
J. Mekas — PAVIENIAI ŽODŽIAI — POEZIJA	\$4.00
A. ŠKĖMOS RAŠTAI I tomas	\$6.00
Visa eilė kitų poezijos, beletristikos ir prisiminimų knygų.	
Teiraukitės Dirvoje Jums reikalingų knygų ir plokštelių reikalui.	
Užsakant knygas, prie kainos prašome prijungti 25 c. pašto išlaidoms.	
Rašykite:	
DIRVA, 6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103	

"DIALOGAS SU KRAŠTU" (52)

BRONYS RAILA

PASAULIS BE ILIUZIJŲ

Nepaisant kartkartėmis private iniciatyva pasirodančių rimtų studijų apie komunizmo pavojingumą pasauliui, FBI direktoriaus Hooverio dažnų persergėjimų apie komunizmo pavojų Amerikai, JAV prezidentų ir Valstybės Departamento pareiškimų apie demokratijos ir tautų laisvės idealų gynimą, J.F. Dulles laikais užuominų net apie aktyvią komunizmo pavergtų tautų laisvinimo politiką, ne žiūrint JAV Kongreso tyrinėjimų ir rezoliucijų, pavienių Kongreso narių ar atsargon išėjusių generolų bei admiralų prakalbų, - Amerikos politika komunizmo ir Sovietų Rusijos atžvilgiu teisingiausiai gali būti aptartina ten ir tada, kaip ir kada ji pasireiškia ne žodžiais, bet realiais ir konkrečiais veiksmais.

Tikroji politika yra ne niekonesiaistancios, nevykdomos arba neįvykdomos deklaracijos, oratorijos ir prakalbų putos, bet veiksmų kalba. Tą politiką iliustruoja, pvz. keli dviejų pastarųjų dešimtmečių labai ryškūs ir labai svarbūs faktai. Tik nuo jų padarinių dabartinė tarptautinė padėtis yra tokia, kokia yra. Pirmiausia, tai pagal Teherano ir Jaltos susitarimus rytų ir centro Europos užleidimas Sovietų Rusijos kontrolei. Netrukus po to, Kinijos milžino užleidimas Stalino remiamam Maocetungui, Amerikai palankiai žiūrint į šią "agrarinę reformą". Tai dviejų dar neregėto masto komunizmo tvirtovių susiprėjimas ir tam tikru atžvilgiu stiprinimas.

Tuodu pamatiniu stulpu pastačius, Maskvos ir Pekingo apetitams natūraliai didėjant, Amerikoje ėmė kristalizuotis vad. "komunizmo sulaikymo" programa, protarpiais ją pagražinant laisvojo pasaulio gynimo ir net pavergtų tautų laisvinimo šūkiais.

Karai be pergalės

Šiai politikai praversti Amerika turėjo milžinišką ir persveriančią ekonominę ir karinę jėgą, tačiau kokios nors vieningos sistemos ir principo nesilaikyta. Buvo paremtos pastangos atsispirti ar pašalinti komunistų išgalėjimą kai kuriuose Pietų Amerikos kraštuose, bet ne Kuboje. Apginta pietinė Korėja nuo komunistinės šiaurinės Korėjos užpuolimo, bet užpuolikas nepaliestas ir pavojaus versmė atsisakyta pašalinti.

Tuo metu atsirado nauja "amerikietiško karo" doktrina: karas su tikslu nelaimėti karo, nesiekti pergalės, o tik kokio nors šiaip taip pakenčiamo kompromiso ir paliaubų. Ši doktrina visu blizgėjimu buvo pritaikyta Vietnam: vesti karą prieš komunizmą ne tik be nusistatymo pasiekti pergalę, bet jei tik galima ko įmančiau pralaimėti.

Prezidento Diemo laikais dar galėjo būti šansų ne tik atsilaikyti pietų Vietname, bet ir mėginti išlaisvinti šiaurės Vietnamą. Kadangi Washingtonui tokia herezija visai nepriimtina, todėl karo metu buvo nesipriešinta jo pašalinimui ir nužudymui ir pradėta eksperimentuoti fantastiška "generolų demokratija". Ilgame Vietnamo kare chaosas organizavosi toks pavyzdingas ir tobulas, jog racionaliai žiūrint beveik sunku prileisti, kad tiek tobulo galėtų savaime atsirasti, be kompiuterinių smegenų vikriai diriguojančios pagalbos.

Išmaldavus iš komunistų derybas ir bemaudaujant paliaubų, pagaliau ėmė aiškėti, kad pačioje Amerikoje maždaug abiejose partijose atsirado net kandidatų į prezidentus, kurie reikalauja tuojau ar ilgai nedelsiant užbaigti karą ir pavesti patiems vietnamiečiams susitvarkyti, t.y. užleisti visą Vietnamą komunizmui. Ir tokie politikai randa nemažos paramos viešojoje nuomonėje.

Dėsnis: neliest komunizmo!

Kieta, logiška ir be nuolaidų "komunizmo sulaikymo" politika buvo pritaikyta tik tų kraštų atžvilgiu, kur kremlinis bolševizmas po Jaltos susitarimų jau buvo tvirtai įsisėdęs. Pagal antrą politinio karo doktriną, šios "šventosios žemės" buvo ir turi likti nepaliečiamomis.

Vengrijoje kai rieji intelektualai sukėlė revoliuciją, komunistų premjeras ir generolas ją pravedė ir momentui laimėjo, dar desperatiškai šaukėsi vakariečių pagalbos, idant Vengrija iš Maskvos priespaudos galėtų sugrižti į laisvąją Europą, - bet "pagalba" atėjo tik vaistais sužeistiesiems ir sutikimu priimti politinius pabėgėlius.

Tas pats anksčiau ir vėliau su kita rytų Europa. Kai po karo Ukrainos, Lenkijos ir Lietuvos partizanai maldavo pagalbos ir dar labiau jų laisvės kovų supratimo, bent moralinės pasipirties, - Amerika ir Vakarai tatau palydėjo totaliniu tylos šamokslu. Karaliaučiaus sritis de facto pripažinta Rusijai. Berlyną perdalijo mūro siena. Vakarų ausis negirdėjo rytų Berlyno darbininkų maišto. Lenkijos darbininkų ir intelektualų murmėjimas prieš maskolinio bolševizmo kvilingus buvo tik naujų žinių pramoga vakariečių laikraščiams, - ir Chruščiovas lenkams grąžino "libalesnį" seną Kremliaus kvilingą - Gomulką. Pagaliau, Dubčekas Čekoslovakija, kas dešimtmetis pergyvenanti po naują "Muencheną" (1938, 1948 ir 1968), - laimei, jei Amerikos ir Vakarų Europos pagalbos šįkartą nebeprašė.

Kaip kiti milijonai bolševizmo pajungtų Kremliaus prislėgtų žmonių, Čekoslovakija jau labai gerai žinojo, kad iš demokratių Vakarų pusės ji nesilauks jokios pagalbos, net jei Rusijos ultimatumų išvakarėse Dean Rusk ir nebūtų skubėjęs su pareiškimais, kad Amerika nieko bendro neturi ir nesiruošia maišytis į Čekoslovakijos "vidaus reikalų" raidą.

Sapnų sklaidymas

Rusija ligi Goethės Weimaro Europos vakaruose, Maocetungo Kinija pietryčių Azijoje, Korėja, Pueblo laivo pagrobimas, Vietnamas, Kuba, Budapeštas, Čekoslovakija... - yra turiningi faktai. Jų kalba labai aiški ir didžiosios žmonių pasaulyje, ypač už anų "geležinių ir bambukinių uždangų", buvo teisingai suprasta. Visa kitokia rašliava būtų žodžiai, marios žodžių ir stirtos tomų, kuriuos tik retas paskaito, o paskaitęs taip ir palieka.

Tačiau nemaža ir žodžių, kurie daugiau atliepia realybę, yra tokie pat, kaip ir veiksmai. Tik čia priklausau nuo skaitytojo, ko jis labiausiai ieško ir kuo dar tiki. Mes, lietuviai, kaip ir kiti, kurių gimtieji kraštai yra "captive", čia nuolat klaidiname save, pasirinkdami tik mums maloniausius ar labiausiai guodžiančius žodžius. Bet yra ir kitokių žodžių jūra, gana plati ir labai vėsinanti. Sapnų laiveliai joje skęsta.

Jeigu čia paminėti tik įtakingus balsus, galėtume pvz. atkreipti dėmesį, kad buv. prezidento Eisenhowerio politinis patarėjas tarptautiniais klausimais, prof. Arthur Larson, kaip tik dabar siūlė ištikimai laikytis esamos pokarinės padėties (status quo) ir visiškai rimtai mėginti naują sandėrį su Rusija: jeigu rusai sutiktų neremti šiaurės Vietnamo pastangų sujungti (reiškia, užgrobti) visą Vietnamą, tai Amerika už tai galėtų laipsniškai nustoti remti Vakarų Vokietiją, kuri tebenori susijungti su rytų Vokietija (I). Žinoma, atspėja Larsonas, kai kuriuose sluoksnuose būtų aistringų protestų, jog išduodame Vakarų Vokietiją. "Bet juk mes", rašo profesorius, "neturime išsipareigojimo teikti Bonnai karinę paramą Vokietijos suvienijimo sapnui, - sapnui, kurio nerealumą žino visi, išskyrus Vakarų Vokietijos politikierius"...

Kiek tokios opinijos prisideda prie Amerikos pozicijos stiprinimo Europoje ir pasitikėjimo jos vad. antikomunistinės politikos verte, - taip pat nereikėtų sapnuoti.

Išmintis nuo Atlanto ligi Pacifiko

Įtakingų tos srities profesorių yra daug daugiau.

Pvz. Dr. W.E. Griffith iš MIT, rusų ir kinų komunizmo studijų autoritetas, pareiškė nematęs nieko blogo, jei Čekoslovakija namie kiek suliberalėtų ir suartėtų su Vakarais, nes tai sutinka su Amerikos politikos "taikingu užsiangažavimu" rytų Europoje (profesorius pats naudoja kabutes, matyt, šypsodamasis iš tos politikos). Rumunijai, Jugoslavijai ir Čekoslovakijai už tai būtų galima prekybos sutartyse taikyti "didžiausio palankumo" klauzulę (I).

Bet šiaipjau, išvedžiojo toliau profesorius, - "Praha nenutrauks sąjungos su Maksva, ir iš tikrųjų nėra mūsų interesas, kad bandytų ją nutraukti, nes to padariniai būtų Raudonosios armijos tankai Prahoje"... Tokiuose samprotavimuose švyti dvi fantastiškos išvados. Pirmą, - Amerikos politikos komunizmo atžvilgiu "logiškas nuoseklumas": komunisto Tito herezijos masiškas finansinis ir politinis parėmimas, idant komunizmas išsilaikytų Jugoslavijoje, kai tuo tarpu Dubčekas herezijos pagauta Praha geriausiai bus paremiama jos nerėmimu (I). Ir antra, - profesoriškas "pramatymas": "mūsų interesas" apsaugotas, Maskvos ir Prahos sąjunga nenutraukta ir vis dėlto Rusijos tankų divizijos šiandien yra Prahoje...

Tuos pačius "nuoseklios doktrinos" balsus galime rasti ir įtakingoje spaudoje nuo Atlanto ligi Pacifiko. Didžiausias progresyvių respublikonų dienraštis Amerikos vakaruose, Los Angeles Times

(1968.II.25) vedamajame rašė, kad Sovietų Rusijai ideologiškai remiant bet kokį priešamerikinį veiksni ir saugojant bet kokį komunistinį režimą, tokie įvykiai, kaip Kubos raketų krizė, Vietnamas, Art. Rytai ar Pueblo incidentas yra įrodymai, koks nuolat tvyro pavojus taikai. "Bet niekas tas nereiškia, kad mes vėl turėtume grįžti į šaltojo karo lukštą ir neigti tikros taikingos koegzistencijos galimumą. Priešingai, - išmintis kviečia tęsti geros valios gestus rasti susitarimą bendrų interesų srityse".

O Hudsono Instituto prof. William Pfaff informuoja apie demokratijų politinę moralę ir laikyenos nuoseklumą prie Atlanto. Jo liudijimu, prez. Johnsono demokratų administracijos pagrindiniai politikos vykdytojai ("top policymakers") esą painformavę New York Times dienraštį, jog į rytų Europą yra žiūrima, "kaip į teisėtą sovietų įtakos sferą" ir kad vyriausybėje tesama "labai mažai noro stengtis pagerinti Jungtinių Valstybių santykius su sovietų satelitais gerų santykių su Sovietų Sąjunga sąskaiton." Respublikonų prezidentinio kandidato Nixono avansu "ištiesta derybų ranka Rusijai" irgi nekalba apie ligšiolinės politikos gairių keitimą.

Mes kai kurie galime tuo netikėti. Bet dviejų dešimtmečių faktai rodytų, kad gal vėčiau tikėti ne iliuzijoms.

RUGSĖJO 28 D. CLEVELANDE DIRVOS JAUNŲJŲ DAINININKŲ KONCERTAS

PATS LAIMĖSI IR KITIEMS PADĖSI!

L.S.T. Korp! Neo-Lithuania vykdo dovanų biliety platinimo vąj. Laimėtojams skiriama šios dovanos:

AUTOMOBILIS -- 1968,
SPALVOTA TELEVIZIJA,
RADIJO APARATAS IR
FILMAVIMO APARATAS.

Biliety kaina: šeši bilietai knygėlėje už 5 dolerius, atskiro biliety kaina — vienas doleris.

Dovanų traukimas įvyks 1968 m. lapkričio mėn. 17 d.

Kviečiame visus korporantus ir bičiulius ne tik patiems pirkti laimėjimų biliety, bet ir platinti. Taip pat kviečiame visas organizacijas talkininkauti biliety platinime ir sau užsidirbti nemažą sumą pinigų, nes korporacija organizacijoms, platinančioms laimėjimų biliety duoda 40% nuo parduotos biliety sumos. Tad visi prie laimėjimo!...

Biliety gavimo reikalu prašome kreiptis į korporacijos išdininką — Bronių Kasakaity, 7150 So. Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629.

L. S. T. Korp! Neo-Lithuania
Vyr. Valdyba

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

4^{3/4}%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

5%

Mokamas už vienus metų taupymo laktus nuo išdavimo datos.

(\$5,000.00 ar daugiau, įdedant po \$500.00)

5^{1/4}%

Mokamas už vienus metų taupymo laktus nuo išdavimo datos.

(\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;

Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING JOHN J. KAZANAUSKAS, President

KAS KURIA KLAIPĖDOS TIKRAJĄ VEIDĄ?

Trys vyrai -- aktorius Vytautas Kancleris su Klaipėdos miesto kultūros skyriaus inspektorium ir TIESOS korespondentu -- sumanė pažvelgti į Klaipėdos miestą "atvykėlio akimis". O atvykėlis, sako, neklausia, kiek miestiečiai skaitytojų ir kiek meno saviveiklos ratelių. Atvykėlis eina per miestą ir apie viską sprendžia iš tvarkos bei švares ir iš žmonių elgesio.

"Atvykėliai" mato, kad Klaipėdoje jau mažiau dulkių, kurių stiprus dar neseniai vėjas gainiojęs skersai ir išilgai miestą. Daug kur esą užsėta žolės ir nuo to daugelis gremėzdikai atrodo žalesni, dabar daug patraukliau atrodo. Tik Klaipėdos senamiestis vis dar -- "perlas šiukšlyne": Sako, "iškuopus purvą, nuvertus biaurius sandėliukus ir pašiūres nupūtus dulkes, jis sužėrėtų. Deja, kol kas tokio entuziazmo nematyti".

Grioviai gatvėse žada dujas ir centrinių šildymą daugelyje miesto dalių, o tai, esą, reiškia "švara butuose, sumažę dūmų debesys". Dabar dar "visi laukia, kad suodžiai nedrumstų nuotalkos".

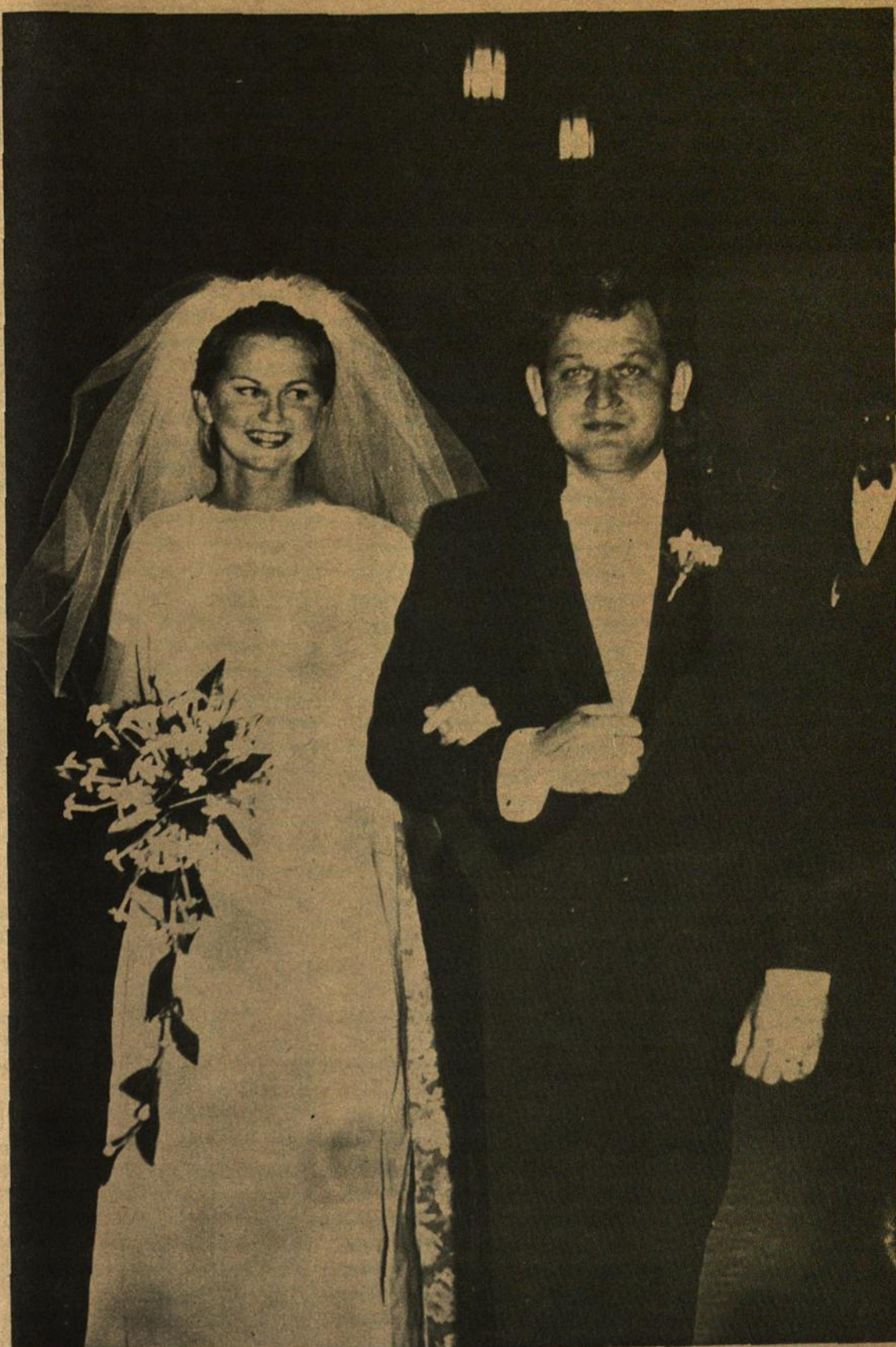
Užsiminė "atvykėliai", kad Klaipėdoje galėtų būti daugiau fontanų -- juk vandens yra -- ir kad būtų daugiau paminklų: Martynui Mažvydui, Kristijonui Doneičiui, Stasiui Šimkui, kuris čia kadai įsteigė muzikos mokyklą... Bet tie dalykai dabartiniam "klaipėdiečiams" greičiausia nerūpi. Nes, sako, "trečdalis klaipėdiečių visą laiką būna jūroje". Atseit, daugiau kaip 30 tūkstančių tų "klaipėdiečių" yra jūrininkai, surinkti čia iš visų Rusijos pašalių... (kam jiems toki paminklai!). Apie tuos jūrininkus trys Klaipėdos stebėtojai sako, kad po kelių mėnesių plaukiojimo grįžę randa gyvenimą ne visada toki, "koku didžiuojamasi". Mat, kapitalistinių kraštų uostuose papročiai esą nešvankūs. Užsieniečiai jūreiviai, esą, tuos nešvankius papročius norėtų matyti ir Klaipėdoje: "Jie stengiasi išvesti iš doros kelio mūsų jaunimą, nupirkti jį nailonu ir kramtoma guma, parnografija ir seksu". Aiškiau tariant užsieniečiai jūreiviai Klaipėdoje skatina spekuliaciją ir prostituciją. Visa tai "vyniodami į vatą", stebėtojai verčia kaltę užsieniečiams jū-

reiviams, o apie tą 30,000 "savųjų" -- koks jų indėlis toje srity -- jie, matyt, "nieko negirdėjo". Sako, "prieš visą tai klaipėdiečiai kovoją," bet nematyti, ar sėkmingai.

Stebėtojai labai uoliai vengia prasitarti, kad tarp dabartinių "klaipėdiečių" (kurių jau per 100 tūkstančių), lietuviai yra mažuma, ir ne jie lemia miesto veidą bruožus. Atsargiai, ant pirštų apie tuos "klaipėdiečius" stypčiodami, stebėtojai primena, kad aukštesnio lygio kultūriniai reikiniai prie jų nelimpa. "Jūros šventė" su karnevaline eiseną ir fejerverkais -- gerai. O rytojaus dieną vietinis kino teatras rodė filmą vardu "Fantomas". Prieš tai kino teatre -- miesto deputatų tarybos posėdis. Deputatai -- Klaipėdos diduomenė, miesto valdžia -- prieš posėdį apgulė kino direktorę. Pasirodo, visi skuba iš anksto įsigyti bilietus į "Fantomą". Bet... kai prieš porą mėnesių tame pačiame kino teatre koncertavo įžyminė menininkė -- kur net bilietai buvę nemokami! -- niekas iš tos diduomenės nepasirodė. Tas pats jaunimo teatro spektaklyje, tas pats filharmonijos rengiamuose simfonijos ar kamerinės muzikos koncertuose... Klasikinės muzikos koncertus, esą, lanko beveik vien muzikos mokyklos dėstytojai ir mokiniai. Panevėžio teatro apsilankymo metu salė buvo si apytuštė. Tas pats netgi rodant geresnius rusų filmus...

Ryšium su tuo aktorius V. Kancleris prisiminė savo pažintį (1944-45 metais) su profesorium Zigmū Žemaičiu:

"Garsus matematikas, visa širdim atsidavęs tiksliesiems mokslams, pradžioje atrodė pasirodė užsidaręs ir labai nuoširdus pašnekovas. Bet užteko pa-

GEDRĖ GALINTYTE ir GIEDRIUS PENČYLA birželio 30 d. buvo Balfo pirm. kun. V. Martinkaus sutuokti Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje, Bostone. Ta proga buvo gautas iš Romos Šv. Tėvo palaiminimas. Abu jaunieji priklauso skautams akademikams. Giedrė 1966 m. Pasaulio Liet. Jaunimo Kongreso metu buvo išrinkta "Miss Lithuania". Jaunieji įsikūrė Chicagos apylinkėse.

būti viename sambūryje, kad įsitikintum, koks tai linksmas, draugiškas, išmintingas žmogus. Būdavo, atsisėdam hamake, ir profesorius pradeda deklamuoti: "Vėlines" -- lenkiškai, "Eugenijų Onieginą" -- rusiškai, "Faustą" -- vokiškai. Paskambindavo koki nors Čaikovskio kūrinį. Kartą jį paklausė: -- Kaip jūs sumpėjote visa tai? -- Profesorius

atsakė: -- Ogi kitaip mano laikais nebuvo galima. Jei norėjai, kad tavo inteligentu vadintų, privalėjai ir Puškiną, ir Gėtę ir Mickevičių, ir Maironį atmintinai mokėti, ir Čaikovskį, ir Rimskį-Korsakovą paskambinti".

Taip lyg iš netyčių palyginę komunistinį auklėjimą su senuoju "buržuaziniu", trys stebėtojai pakartojo "Jei nori, kad

tave inteligentu vadintų... Tai asmenybės susirūpinimas pačiu savim. O kultūrinis gyvenimas be asmenybės neįmanomas"...

Toki apmąstymai buvo Tiesoj, rugpiūčio 11 d., rytojaus dieną po to, kai ten pat buvo paskelbti kompartijos reikalavimai ugdyti asmenybės linkniavimu: Leninas, Lenin, Leninai... (ELTA)

Taip turėtų atrodyti Lituanikos Parkas Beverly Shores, Indijoje. Planas buvo pristatytas Miesto Tarybos viešame susirinkime ir priimtas be kritikos. Rodykle pažymėta vieta tvėnkinyje kur numatoma statyti jubiliejinį paminklą. Kiti parko elementai įjungti į projektą: "Po atviru dangum amfiteatras, talpinas 150 asmenų, Teniso aikštė, dvi krepšinio aikštės, piknikams vieta, vaikams žaidimų aikštė, arklinis pėsčiųjų tiltelis ir persirengimo patalpa. Projekto autorius arch. E. Masulis.

Kazimieras Barėnas

ŠVARIOS RANKOS

(Iš knygos "Atsitiktiniai susitikimai")

(4)

Rūsųs sugėrė pirmųjų bombų trinkelėjimus. Lyg žvakės prie numirėlio, spinksėjo mažos lemputės, bet ir jos sumirksėjo ir užgeso ir iš naujo bandė atsimerkti, kai kelis kartus trekselėjo čia pat.

Čepurna tik dabar, per žmonių sujudimą, pakėlė galvą ir šviesą ir trumpam lyg primiršo Mykolą ir Rapolą. Ligi tol pavargusios jo akys įtempai žiūrėjo ta kryptimi, kur jie nuėjo.

Iš gilumos tuomet išnešė pridengtus du žmones ir trečią, o du išvedė kitu pašaliu, ir tada jau visi ėmė pamažu sibluoti iš rūšio. Čepurna laukė ir dairėsi, bet lėta srovė ir ji išstūmė gatvėn. Kažką užmušė ar sužeidė rūšio tolumoje, bet Čepurna norėtų juoktis. Neįmanoma, kad būtų įvykęs jo noras. Dar jam teks pasivyti, susisiekti ir pačiam šiaip ar taip nuspręsti jų likimą, nes neįmanoma, kad bomba lėktų ir užkristų lyg tyčia ir šitiems ant galvos.

Gatvėje jis pasitraukė į šalį ir laukė. Išėjo paskutiniai, o jų nėra. Ar jis atvedė juos ir užmušė? Ar jis turėjo teisę užmušti? Sesuo Ona, ar ji džiaugsis, kad brolis šitaip pražudė jos ištrėmimo kaltininkus.

Pastovėjo Čepurna ir kitapus gatvės. Ne, neateis. Gal minioj dingo ir dabar paskubom smunka

iš Berlyno ir juokiasi iš jo nepasisekimo, kurio jie, tiesa, net nežino. O jis tiek tepadarė, kad rankos nepadavė, o vis dėlto atvedė dar į slėptuvę.

Čepurna nukaukšėjo iki kavinėlės. Tamsu. Gatvėje praeivis labai retas. Ramios žvaigždės žiburiuoja mėlynam dangui. Kurfuerstendammo pusėje sprogsta laiko bomba. Pardunda požeminis traukinys ir primena Čepurnai, kad jau laikas namo.

Jis dairosi stotyje ir traukinyje. Vyrai dingo. Su ta mintim jis ir gula. Dingo, paspruko. Tai rytą anksti jis grįžo į miestą, užbėgo į lietuvišką redakciją, į Hilffsstelle ir į Lietuvių Sąjungą.

-- Kapitonas Balnius? -- tarė jam ščia moteris. -- Aš tamstai pasakysiu. Aš tamstą nuvesiu, jei labai svarbus reikalas. Aš žinau, kur jis pietauja.

O kai pietų metu, atsilenkdami vakarykščių degesiu, jie pasiekė Jerusalemo gatvę ir suėjo į mažą valgyklą, kpt. Balnius jau sėdėjo ir laukė atmirkytų bulvių davinio. Kapitonas su vyrais atkasinėdavo iš po griuvėsių lavonus.

-- Šitas ponas ieško lavonų, -- tarė ponias. -- Šiaurės vakarų Berlyne? -- tarė kapitonas. -- Ne, Charlottenburge, -- tarė Čepurna. -- Mes tik ryt eisim žiūrėti. Giminės?

-- Labai artimi kaimynai. Aš žinau ir namus, kur jie galėtų būti, pone kapitone. Kaip eini nuo Klausnerio į Kurfuerstendamą, tai toks didelis pastatas.

-- Žinau, žinau, -- tarė kapitonas. Jis užsirašė vyrų pavardes ir ėmė valgyti bulves. Čepurna dar papasakojo jam, kaip jis vakar sutais vyrais atsidūrė pastato rūsyje. Ponia akimis rijo kapitono bulves.

-- Aš noriu valgyti, -- tarė ji.

Čepurna skubiai išsiėmė maisto korteles.

-- Nėra bluvių, -- tarė padavėja.

-- Rytoj pasimatysim, -- tarė kapitonas Balnius, kai ponias ir Čepurna atsiseikino išeiti.

Rytojaus diena buvo rami Berlynui. Iki pat vakaro nebuvo nė vieno aliarmo. Čepurna tuo popietę atskubėjo į kavinėlę. Gėrė jis kavą ir nuolat dairėsi. Jis akimis sutikinėjo kiekvieną naują ateivį ir palydinėjo kiekvieną išeinantį. Čia jis laukė kpt. Balniaus ir žinių apie Mykolą ir Rapolą. Pralaukė vakarienės laiką ir kaskart labiau jaudinosi. Jis čia alkanas laukia žinių apie lavonus, o tie, žiūrėk, pravers duris ir sueis vienas paskui kitą kavinėlėn. Labas vakaras, pone Čepurna! Štai tai ir bus lavonai, ir Čepurna turės užrausti dėl to, kad laukė jų mirties. Taip, jis bus mažesnis už juos ir dėlto raudonuos, pamatęs gyvus savo trokštamuosius lavonus. Galimybė susitikti abu vyrus taip prisilėgė, kad jis pamiršo net dairytis į duris. Jis nugrimzdė pats savy.

-- Labas vakaras, -- tada tarė šalia jo, ir jis pašoko. Stovėjo kpt. Balnius ir šypsojosi.

-- Radote? -- tarė jis.

-- Radome.

-- Abudu?

Kapitonas linktelėjo galvą, o Čepurna sunkiai atsiduso. Tas atodūsis tartum nuėmė jam didžiulę našta. Kol jis užsakinėjo kavą ir pyragėlius, kpt. Balnius sekė jo veidą. Sriūbtelėjęs kavos, jis tarė:

-- Tai patenkintas, kad abu žuvo, -- ir šyptelėjo.

-- Ne, ne, -- skubiai tarė Čepurna. -- Ne, ne. Kaimynai, tai man rūpėjo sužinoti tik tai.

(Nukelta į 6 psl.)

Lietuvių tautos kilmės beieškant (8)

YRA ŠALIS...

Č. GEDGAUDAS

... Kur Kaunelių intakas sruvena Placėtų ežeran. Nuo Žasoties kaimo ligi Gailiūnų miško plečiasi didžioji Šerviečių ganykla, saugoma aukšto Matos bokšto. Įkopus jo viršūnėn, patogu stebėti netik visą ruočių sidabro plauko bandą, bet matyti Artėnai, Paartėnai ir netgi Bajorų pilies bokštas.

Tokios šalies seniai nebėra. Tačiau smalsuoliams, bandantiems atspėti kuriam Lietuvos kampe jinai buvo, nurodysim vietą kurtebestūkso Bajorų pilies grivėsiai: La Rochelle, Aquitaine, France.

Pietų Prancūzijoje aptikti lietuviškus vietovardžius gana nuostabu. Ar yra tam istorinio patiesinimo? Taip: į pietus nuo Loaros visas kraštas priklausė "Vizigotams", atėjusiems penktame šimtmetyje Baltų karalių vadovybėje.

Čia iš kart susiduriame su protestais, - Gotai juk esą vokiečiai, ir tam įrodyti turime net jų Bibliją, vyskupo Ulfilos "Gotų" kalba išverstą, mokslo pasaulyje žinomą "Codex Argenteus" vardu.

Tarp lietuviškų vietovardžių, ligi šiandien išlikusių, daiktinio įrodymo, ir oficialios Gotų istorijos (pangermanistų sukurtos 19 šimt.) atsiranda didelis nesutapimas. Kaipgi toji "Gotų" kalba ištiesy atrodo?

Paduosime čia žiupsnį pavyzdžių, suskirstant juos trimis grupėmis.

Pirmoji: Andsakanai taiks - atsakymo taikynys (ženklas); gamanjan-gaminti; katile-kaitilas (kaitinimo indas, dabar katilas); aleve-alyva; letan-leisti; rohsna-krosna; bandja-banda; jus-jus; lein-linas; satjan-sodinti, airzian-erzinti, gundyti; sineigs, sinista-seniūnas; vaivalio, gerai; skula-skola; dail-dalis; skurd-varas, žodis; laus-liuosas; nasjan-tarnauti (nešioti); mulda-miltai; skohs la-skausa, slogutis, pikta dvasia.

Antroji: bidagva-biedak; uruns-rano; laikanlikovat; lek-lekar; iddja-idet; plinsjan-pliasat; magan-mogti; sad-syt; vopjan-vopit, salian-gyventi (selo, poselenije).

Trečioji: Full-pilnas; fads-vadas; valdufni-valduvonė, valstybė; magath-mergaitė; menath-mainatis (mėnuo); frijonds-prietelius; Gastal-da-Goštautas; missaleiks-maišalygus, klaidingas (angl. mislike); hairdeis-gaurėdis, ganytojas.

Matome, jog pirmos grupės žodžiai visai ne daug teatitole nuo mūsų kalbos. Antroje yra slavų skoliniai. Trečioje turime lietuviškus sudariktus "lautverschiebung" -- grynai vokiečių kalbinės apraiškos. Visos trys grupės sudaro gal pusę gotų žodyno. Kita pusė tai neabejotini vokiečių šaknų žodžiai.

Išėina, jog ta neva pro-vokiečių kalba visai ne senoviška ir ne savita, kaip graikų, lotynų arba mūsų, o neišpasakyta baltų, slavų bei germanų kalbų košė. Istorija gi visai tiksliai mums paaiškina, kaip ji susidarė. Jinai priklausė mažai tautelei, gyvenusiai trijų tautų teritorijų susidūrimo: Ostro - Gotų (slavų), Vyčių Gudų (Jotvingių) ir Švabų. Toji tautelė taip ir vadinosi "Mažaisiais Gotais" ir nieko bendro su tikrais Gudais neturi. Tą faktą vokiečių kalbininkai netik nutyli, bet bando Mažųjų gotų žargoną primesti Ostrogotams, Vyčiams Gudams, Vanduoliams, Varuliams, Varin-giams, kam tik pakliuvo, be jokių įrodymų.

Bet ir Mažųjų gotų tar-mė kartais išlaikė vertingų mūsų senų žodžių: stikla kaldais vatins-stiklas šalto vandens; Thatei Goth gavath, man na tamma ni skaidai - Tatai ką Gudas (Viešpats) sujungė, (suguvo) žmonės (gemonys) tan neišskaidys; Tu is sunus meins sa liuba -- Tu

esi sūnus mano (meilys) ba (sis). Įdomi "sis" priesagos vieta pradžioje žodžio, kaip ir pas Hetitus. Senovėje jinai buvo vartojama abejose pozicijose.

Randame ir kitų svarbių mums žodžių: Galga, - Giltinė, galutinė priemonė. Taip vadino Mažieji gotai kryžių, ir tas žodis išliko ir pas Belgus ir Danus Galge-kartuvės, taip pat anglus Gallows. Mūsų kalboje gi turime "Galgonas", -- tai Galgos ženklą nešiotojas, kryžiuotis. Jų elgesys Prūsijoje se tą žodį surišo su niekšo sąvoka, o lenkai taip pat jo vilkimą dalmatiką, ant kurio buvo kryžiaus ženklas, surišo su skuduro, mazgotės, sąvoka. Tas galgos žodis Ispanijoje vartojamas įvairiems galiniams įrenkiams pavadinti: viršutinė girnų pusė, vežimo sukryžiuotas stabdis, matavimo stačiakampis statyboje ir pan. Matome, jog Vyčiai Gudai jį atnešę suprato jo lietuvišką reikšmę.

Kitas nemažiau svarbus "gotų" žodis tai gulbandis. Jis reiškia pas Ulfilą tai gulbė, tai drambli, tai kupranugarį. Jo dėka mums paaiškės ir Goto vardas. Galūnė "bandis" bendrai nurodo bandos narį, nenusakant gyvio rūšies. Gul šaknis kilusi iš *Gaul, - sugautas, prijaikintas. Taip tad Ulfila, versdamas biblijos egzotiškų gyvių vardus ir neradamas jiems atitikmenų, pavartojo "naminio gyvulio" žodį. Tas žodis atskleidžia visą Gotų esmę. Jie nėra žemdirbiai.

Jie gaudytojai ir ganytojai tų milijonų laukinių taurų, žirgų, šernų, gulbių ir kitų stambių mėsa tinkamą gyvulių ir paukščių kuriais buvo pripildyta ano laiko Europa. Tai pirmieji naminių gyvulių augintojai ir didžiulių bandų savininkai. Jų vardas Gudas - Gaudas - Gautas - Gaučys (tas paskutinis dar šiandien vartojamas Argentinoje tam pačiam amatui) nusako jų užsiėmimą, o Burgundų-Burgaudų mums primena, jog prie "naminių gyvių" buvo priskiriami ir vergai. Vokiečių vartojamas tas žodis Dievo-Viešpaties prasme, taip pat turtingo, gero, kilnaus ir pan. nurodo, jog jų ponai buvo Gudai, nes ir kiti visi valdžios žodžiai lietuviški: Kauniningas-Koenig; Konung; Valdyti-valdjan, gewalt, verwaltung, Garda Valdans-šeimos galva, pilies valdovas, Gau-apygarda, gaula; Fara-dvaras (didvара) vara, varytinio darbo laukas, Gudija-dvasiškis ir t.t.

Bendroje išvadoje galime ramiai sąžinė palikti tą tariamąją "Gotų" kalbą tiems, kuriems jinai priklauso: sušvabėjusiems Mažiesiems Gotams. Vokiečių kalbininkai, norėdami įrodyti Vyčių Gudų vokiškumą,

Atlanto rajono skautų vilkiukų ir paukštyčių stovyklos, įvykusios rugpiūčio 18-25 d. Kennebunkporte, Me. dalyviai su vadovais. Viso stovyklavo apie 80 asmenų.

Č. Kiliulio nuotrauka

Palangos įvairenybės

Palangoj rugpiūčio mėnesį -- apie 150 tūkstančių vasarotojų, o sekmadeniais bei šeštadieniais būnų net apie 200 tūkstančių... Maitinasi daugiausia pieno produktais: jų kasdien iš Klaipėdos atveža 94 tonas ir pardavinėja 36-se vietose (daugiausia prie staliukų šaligatviuose).

Vegetariški polinkiai aiškinami tuo, kad vasarotojai brangina laiką, o mėsos produktai pardavinėjami vos šešiose vietose. Staliukai gatvėse, esą, per dieną aptarnauja apie 28 tūkstančius klientų.

Palanga per mažą tokioms masėms vasarotojų, atvykstančių iš visos Rusijos. Daugeliui artimesniųjų, ypač atvykstančių tik kelioms dienoms, yra įsteigtas "palapinių miestas". Čia galima "ilsėtis" už 75 kapeikas per parą. Tik nėra nei šviesos, nei kur net vandens pasišildyti, o naktimis tose palapinėse net sušilti esą nelengva, nes "duodami menki apklojai". Užtat ateity žada Vangupėj (į šiaurę nuo Palangos) pristatyti devynių, dvylikos, net dvidešimts dviejų aukštų pastatų, o paskui plėsti vasarvietę net iki Šventosios uosto... Lietuviai (ir ypač žemaičiai) jau dabar ima vadinti Palangą "Babelio bokštu".

Palangos parke, vietoj rašytų draudimų nešiukšlinti, netriukšmauti ir ne

jiems įprastu kruopštu persijoje visą ispanų kalbą, terado vos keliasdešimts "germanų" žodžių. Jų didesnė pusė pasirodo esanti Baltų kilmės, kaip daga, (trumpas kardas) iš idiegti, Heraldio (herbų žinovas) iš gerb.-valdžio, banda - banda, bandera - bandovara ir t.t. Vienas kitas labai retas vokiečių žodis, kaip Burgo iš *Burg buvo atneštas ne Vyčių Gudų, o Suevių -Švabų būrelio, kurie, kaip matėme, prisiplakė prie pirmųjų užkariautojų V. duonių.

(Bus daugiau)

gadinti pievos, iškabino piešinius: riebi kaulė kemša į gerkle sumuštinis ir svaids popierius ir konservų dėžutes aplink save; išdidus asilas, apsiarstęs tranzistoriais, klausosi muzikos; zuikiai divračiais po pievą važinėja; kipšiukai kamuoliu žaidžia; karvė vidury pievos miega... Sako, kad tokių palyginimai kiek geriau nutų veiksmų sulaiko vasarotojus, negu rašyti prašymai taip nedaryti. (E)

LIETUVA -- "FRONTO ZONA"

Rugpiūčio 13 d., jau pasibaigus rusų kariniams koslovakiją ir pačioj Čekoslovakijoje, ir Vilniuje laikraščiuose pasirodė pranešimas iš Minsko,

iš "užnugario organų manevrų štabo", kuriame skelbė, kad "Pasibaigė užnugario organų manevrai, vykę bendru pavadinimu -- NEMUNAS". Atseit, kai "karas" buvo vadinamas Lenkijoje, Vokietijoje, Čekoslovakijoje, Nemuno baseine manevravo amunicijos ir maisto tiekimo daliniai, lauko liginės ir kt. Nors visa ta operacija vadinta NEMUNO vardu, bet reportaže minima, kad tie manevrai vyko "vakinės RTFSR dalies, Ukrainos, Baltarusijos ir Latvijos teritorijose" Jeigu "užnugario" manevrai tikrai nepalietė Lietuvos teritorijos, tai išeitų, kad Lietuva rusų strategijai įskaityta į fronto zoną... (ELTA)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

ŠVARIOS RANKOS...

(Atkelta iš 5 psl.)

Gal kada grišiu, tai sakysiu, va, šitaip ir šitaip, tikros, tamsta, žinios. Be to, vakar susitikom, vakar ir žuvo, -- išskečia jis rankas ir dabar žiūri jau tiesiai į kapitoną. -- Nė pakalbėti neteko.

Jis paragina kapitoną ragauti pyragaičių.

-- Visos dienos duoną atidavei, -- tarė kapitonas.

-- Nieko. Tokia reta proga, tamsta buvai labai malonus man. Tai kąskite.

Jis antrą kartą atsiduso ir pats atsikando gabaliuką ir ilgai vartė burnoje. Stengdamasis praryti kasnį, jis užmiršo pyragaitį padėti lėkštėn. Pyragaitis tarp pirštų šilo, ir vidurinis jo sluoksnis, ta košelė, leidosi. Nurijęs kasnį, jis pastebėjo nešvarių savo pirštus, skubiai išsitraukė nosinę ir ėmė valytis. Spiaudė nosinę, trynė pirštus ir tikrino, ar jie švarūs jau. Kpt. Balnius žiūrėjo ir šypsojos. Kai Čepurna baigė valytis, suspiegė sireną. Abu jie atsikėlė nuo staliuko ir pasuko į duris.

-- Tai, sakai, jei reikės mirti, tai bent rankos bus švarios, -- tarė kpt. Balnius.

-- Taip, taip, -- tarė Čepurna ir stengėsi tamsoje išžiūrėti kapitono veido išraišką.

Berlynas jau buvo sutemęs ir šivakar apsiniaukęs. Jiedu greitai žingsniu vijosi slėptuvės kryptimi kaukštinčius žmones ir tvlėjo.

BALTIC STORES LTD.,
(Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2. SHO 8734.

Su malonumu priimame užsakymus, kuriuos pats siuntėjas pasirenka iš kainoraščio arba užsako kas jam patinka. Taip pat, persiunčiame ir jūsų pačių supirktus siuntinius.

Mūsų sąskaitos duoda teisę į Income Tax sumažinimą, jei siuntiniai yra siunčiami šeimai.

• Inž. Vladas Venckus, Venezuelos Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, Vilties Draugijos šimtininkas ir didelis Dirvos rėmėjas, atskridęs dalyvauti į PLB seimą, trumpam buvo sustojęs Clevelande, kur aplankė Dirvą ir susipažino su laikraščio leidimo darbu.

Vėliau, dr. E. Lenkauskas lydimas, aplankė Prezidento A. Smetonos kapo mauzoliejų ir padėjo gėlių puokštę.

Inž. V. Venckus matėsi su sol. Aldona Stempužiene ir tarėsi dėl įvyksiančių ši rudenį jos koncertų Venezueloje ir kitose P. Amerikos valstybėse.

• Inž. Kęstutis Ed. Steponavičius, žinomų clevelandiečių visuomenininkų Joanos ir Edvardo Stepų sūnus įgijo magistro laipsnį iš inžinerijos vadovavimo (Engineering Management) Rensselaer Polytechnic Institute, Troy, N. Y.

Jis su šeima grįžo į Clevelandą ir pradėjo dirbti General Electric Co.

1966 m. Kęstutis baigė inžineriją Case Institute of Technology, Clevelande.

Naujas magistras yra gimęs 1944 m. Vokietijoje. Į JAV su tėvais atvyko būdamas 3 metų amžiaus. Clevelande baigė šv. Jurgio parapijos mokyklą, ir lituanistinę mokyklą bei Cleveland Hts. gimnaziją.

Visą laiką Kęstutis priklausė lietuvių skautų Pilėnų tuntui, Korp! Vytis ir Akad. Skautų S-gos Clevelando skyr. valdybai.

Universitete priklausė ALPHA PHI OMEGA ir American Society of Mechanical Engineers. Kęstutis su žmona Gidone augina 1 metų sūnų Darių.

Naujas magistras turi visą eilę pasiūlymų stipendijai ruošti daktaro laipsniui ir jomis mano pasinaudoti.

Linkime naujam magistrui sėkmės moksle ir savo profesijoje bei lietuviškoje veikloje.

• SLA 14 kuopos narių nepaprastas susirinkimas įvyks ši sekmadienį, rugsėjo 1 d., Vytauto ir Noros Braziulių namuose, 1852 Knowles Ave., East Clevelande. Pradžią 2 val. p. p. Darbotvarkėje: pranešimai apie SLA seimo darbus bei svarbesnius nutarimus, kuopos veiklos aptarimas, apdraudų mokesčių priėmimas. Po susirinkimo ten pat įvyks kuopos narių bei jų šeimoms pobūvis su vaišėmis. Kuopos valdyba dviečia narius šiame susirinkime ir pobūvyje būtina dalyvauti.

Respublikonų piknikas!

Prisidėkit prie 1968 respublikonų laimėjimo metų!

Kandidatai į prezidentus ir viceprezidentus Richard Nixon ir Spiró Agnew kviečia jus į respublikonų pikniką, rugsėjo 8 į Euclid Beach parką.

Ten bus spalvingas vakiečių, lenkų, lietuvių, graikų, ukrainiečių ir kitų tautybių grupių pasirodymas... Pagal tautinius receptus pagamintų kepsnių pardavimas. Visi pasivažinėjimui nemokamai. Daug dovanų skiriama laimėjimams. Popietė bus perpildyta malonumais, tad ateikit į respublikonų pikniką, sekmadienį, rugsėjo 8 d. Vartai bus atidaryti 1 val. p. p. Programa prasidės 3 v. p. p.

Stengiamasi, kad kandidatas į viceprezidentus gubernatorius Spiro Agnew kalbėtų į jus... respublikonų piknike, Euclid Beach parke, sekmadienį, rugsėjo 8 d. Įėjimas be bilietų. Jokių suvaržymų. Mes tikime jus pamatyti ten! (91-93)

JAUKIAI IR LINKSMAI PABENDRAUTA

SLA 136-tos kuopos gegužinė rugpiūčio 25 d. V. Visocko sodyboje praėjo nuotaikingai. Popietė be karščio ir be lietaus buvo itin maloni. Svečių susirinko per 100 asmenų.

Stipresnio įspūdžio paliko reti svečiai iš Pittsburgho — SLA Prezidentas P. Dargis su poniu. Jaukiai ir linksmam pabendrauta ir pasivažiavinta. P. Dargio girtastatas trumpas, bet turiningas žodis pasižymėjo šauniomis įtaigomis.

Mielai ir brangiai viešniai G. Dargienei įteikta gėlių puokštė.

J. Kazėno mokiniai š. Stempužis ir Br. Kazėnas pagrojo akordeonais įdomių lietuviškų kūrinių. J. Kazėno pritaikinta dviem akordeonam: M. Petrausko — Kam šėrei žirgelį, J. Kazėno — Rudenėlis, paprastesnės liaudies dainos — Gražių dainelių daug girdėjau,

Malūnas, Tris dienas, tris naktis, Mūsų kuopa ir vienas akordeonui šokis — Gyvataras (atliko S. Stempužis).

Abu akordeonistai jau gerokai pažengę savo srityje. Nevengia nė techniško sunkumo. Sąskambiai, šuoliai ir atspalviai aiškiai išlaivinti.

Nuo taikingai įsisiūbuojant, besilaugiančių lietuviškomis melodijomis publiką labiau paveikė dar paties J. Kazėno užtrauktos grojamos lengvos ir patogių dainelės, kol galų gale nejučiomis beveik visi gegužinės dalyviai įsijungė į nuoširdų dainavimą.

Rūpestingai šeiminkavo U. Gaižutienė, O. Schillerienė, E. Čėsminė, V. Vinclovas, J. Mockus, I. Stankevičius, A. Jonaitis, Br. Grinčius, K. Gaižutis, V. Sakas ir kiti.

Vladas Braziulis

Ruben Navarro, Cleveland Stokers futbolo komandos iškilusis žaidėjas, buvęs Argentinos rinktinės žvaigždė, vėl pasirodys savo aukštą tos sporto šakos klase, rugsėjo 4 d., 8 val. vak. žaidžiant su Chicagos Mustangs Clevelando Arenoje.

• J. Grigaliūnas yra pakviestas su savo Lietuvos pašto ženklų rinkiniu dalyvauti latvių ruošiamoje filatelistų parodoje Manger viešbutyje Clevelande, rugpiūčio 30 iki rugsėjo 2 d.

Lietuvos pašto ženklų rinkinyje J. Grigaliūnas turi retą Vilniaus pašto ženklų pirmą ir antrą laidą atspausdintą ant laikraščio popieriaus ir retus oro pašto ženklus ir vokus iš Dariaus-Girėno ir Vaitkaus skridimų.

PAREINGINGUMAS

Jonas Miškinis

Pareigos supratimas ir stiprus jos vykdymas tautų gyvenime turi didelės reikšmės. Todėl ir sakoma, kad tvirta pažanga visose gyvenimo srityse bus tikrai užtikrinta tik tai tautai, kurios nariai visi iki vieno supras pareigos svarbą ir kiekvieną nors kad ir mažiausią darbą atliks gerai, sąžiningai ir skirtu ar žadėtu laiku. Daugelis valstybių bei tautų labai senai tuo reikalu rūpinasi ir į pareigos supratimą kreipia daug dėmesio.

Lietuviams, atskil-

siems nuo savo tautos kamieno, pareigos supratimas yra gan svarbus veiksnys naujiems laimėjimams siekti.

Į pareigos supratimą turim žiūrėti kaip į idealą, kurio vieningai siekdami dabotum, kad būtum savo tautai naudingi. Kas nesiekia idealo, tas krinta žemyn, kas nenori skristi, tai turi šliaužioti — rašo O. Swett Marden. Vadinas, nesiekiamas idealo būti pareigingais ir nesistengiama šioje srityje žengti pirmyn, tai tautiečiai gali tapti nenaudingais savo tautos pažangai ir jos laimėjimams.

Mums svetur gyventantiems, pareigos supratimas ir jos stropus vykdymas yra svarbus reikalas. Kiekvienas lietuvis nors ir mažą jam pavestą darbą turi atlikti gerai, laiku, nes to reikalauja mūsų tautos paskirtis ir jos interesai. Tauta yra stipri, kai jos visi vaikai yra pareigingi ir turi kitų gerų ypatybių, būtent: vieningumo, susiklausymo, stropumo, sąžiningumo ir t.t.

Gyvenimo tiesa sako, kad be mažų darbų nėra nei didelių. Todėl ugdyti ir nepamiršti lietuviškų papročių: skaityti sa-

vąją spaudą ir lietuvišką knygą. Be to, be atvangos rodyti gražios iniciatyvos lietuvių bei laikyti ir stiprinti tautinį sąmoningumą.

Pasirūžimas veda prie tikslo. Šių dienų pasaulio įvykiai žmonijai kelia pagrįstą nerimą ir baimą. Skriaudžiamieji neberanda užtarėjų, nėra žodžio bei rašto tesėjimų. Vieną dieną pasižadama, kitą — griunama. Dažnai smurtas ima viršų prieš bet kokią teisę. Kasdieninė spauda išmarginta įvairiais politiniais spėjimais, dažnai skelbia netikrą rytojų ir t.t.

Tačiau lietuvis turi savo širdy įrašyti gilų pa-

reigos jausmą, kurio niekas niekad nerastų priemonių ištrinti: kiekvienas gimstantis kūdikis turi jį atsinešti. Širdis gali kentėti, liūdėti, laukti ir ryžtis, bet nenurimti.

Juk ir anais carų priešpaudos laikais didieji mūsų tautos vyrai, kuomet rodos, jokių tikrų grindų nebuvo, dainius Maironis kalbėjo:

Kovoj dėl šviesesnės vaikams ateities
Suvargę, be metų pasenę,
Bent tos sau išplėsti vilties —
Ne veltui mes čia gyvenę.

Jų svajonės lietuvių realybe pradžiuginę.

Taip, mūsų tautos dangus apsiniaukęs ir dėlto lyg atsidūrėme vilčių svajonėse. Bet juo bus didesnis pasitikėjimas ir pasiryžimas, juo greičiau artėsime prie siekiamo tikslo. Visi susirinkimai, kongresiniai, seiminiai suvažinimai, susibūrimai ir organizacinė bei kultūrinė veikla turi būti persunkta pasitikėjimo ir tautinio atsparumo dvasia. Šis veiksnys Lietuvai nepriklausomybę grąžino, jis padės mums laisvę vėl atgauti ir Lietuvą prikelti.

Siekdami Lietuvai laisvės, laimėsime tik savo dvasios stiprumu. Tad ir yra svarbu, kokią daromą pažangą gyvendami svetur. Žinoma, čia negalima duoti vieno bendro atsakymo, turim atsakyti kiekvienas individualiai.

PARDUODAMAS NAMAS

Prie Naujos parapijos, mūrinis, su 3 mieg., virtuvė pečius ir kt. įmūryti. 2 automobilių garažas. Didelis sklypas su daug medžių. Prašo \$24,700. Savininkas turi parduoti. Telef. 531-2345.

A. M. D. REALTY

1105 E. 66 — parduota.
6820 Bayliss — parduota.
953-5 E. 76 parduota.
1545-7 E. 41 — parduota.

Norintieji parduoti kreipkitės pas mus. Turime daugiau pirkėjų.

Alg. Dailidė - Realtor

Bendradarbiai:
Ant. Mikoliūnas ir Mike Sekara
1123 1/2 Norwood Road
432-1322

• Prieš atnaujinami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokesčių paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

REIKALINGA

patikima, energinga moteris pardavėja.

Kreiptis
US MERCHANDISE CO.
3060 Superior Ave.
(90-91)

FACTORY WORK

MALE
Steady employment in ceramic plant away from crowded area. Day & night shift. Early advancement. Will train. Come to
WALKER CHINA CO.
Solon Rd., Bedford Hts.
Near I 271
An Equal Opportunity Employer (90-96)

(2) SPRING MEN
Must have at least 6 months experience, also capable of removing and replacing truck and trailer springs.

AIR BRAKE MEN
Must have at least 1 year experience. Apply in person or call 477-7291 (Canton).
SPRING SERVICE COMPANY
4016 South Way St.
Canton, Ohio
(90-92)

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143
Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą — kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

DIDELIS PASIRINKIMAS medžių ir visų kitų Lietuvoje pagamintų prekių labai priimamomis, zemesnėmis negu kitur kainomis.

Priimami užsakymai automobilių, šaldytuvų, televizijos aparatų ir t.t.

KREIPKITES į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicago į Lietuvą.

Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

Naturally
SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Reikšmingas pasitarimas Dirvos reikalais Chicagoje

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmo Teodoro Blinstrubas, praėjusį šeštadienį, rugpjūčio 24 d., Chicago's Jaunimo Centro patalpose įvyko reikšmingas pasitarimas Dirvos reikalais. Jame dalyvavo apie 30 asmenų, tautinės srovės aktyviųjų veikėjų, atstovaudami įvairias tautinės srovės organizacijas ir visus tris ALTS Chicago's apylinkės skyrius.

Pasitarimui pirmininkavo ALTS pirm-kas T. Blinstrubas. Platų ir išsamų, skaičiais paremtą pranešimą apie Dirvos būklę ir tolimesnes perspektyvas padarė iš Clevelando atvykęs Vilties Draugijos valdybos pirmininkas Aleksas Laikūnas. Gy-

vose ir konstruktyviosiose diskusijose gyvenimiškų sugestių pateikė pasitarimui pirmininkavęs T. Blinstrubas, ALTS Tarybos nariai -- Juozas J. Bačiūnas, inž. Eugenijus Bartkus ir inž. Jonas Jurkūnas, ALTS valdybos nariai -- inž. Vaclovas Mažeika ir M. Valiukėnas, Korp! Neo-Lithuania pirmininkas Algis Modestavičius, Tautinio Sambūrio atstovas agr. Ignas Andrašūnas, svečias iš Australijos -- Jonas Valys, Korp! Neo-Lithuania Chicago's skyriaus pirm-kas Edvardas Modestavičius, ALTS-gos E. Chicago's pirm-ninkas inž. Kęstutis Sidabras su to pat skyriaus valdybos nariu Romualdu Nemicku, ALTS Cice-ro skyriaus pirm-kas inž. Šulaitis, nuolatinis

Dirvos rėmėjas Kostas Ramonas ir kiti.

Pasitarimo galutinėje išvadoje buvo sutarta visu nuoširdumu ir pagėgumu suaktyvinti Dirvos rėmimą bendradarbių telkimu ir jos leidimui sustiprinti materialinių išteklių organizavimu. Artimoje ateityje ALTS ir Vilties valdybos imsis visos eilės priemonių, kad suteiktų daugiau lėšų, reikalingų Dirvai stiprinti. Gražią pradžią padarė šio pasitarimo dalyviai inž. J. Jurkūnas ir agr. Ign. Andrašūnas, paaukodami Dirvai čia pat po 100 dol. ir šiais Lietuvos Nepriklausomybės sukakties metais paremdami savąją spaudą. Šios minties pradininkais, kaip prisimename, buvo ALTS Rytų Apygardos pirm. Dr. A. Jonys ir valdyba, kovo mėn. paaugoję Dirvai 600 dol.

Pasitarime dalyvavę tautinės srovės organizacijų atstovai patikino, kad jų organizacijos artimiausiu metu Dirvą parems stambesnėmis kolektyvinėmis ir asmeninėmis aukomis. Vilties pirm-kas A. Laikūnas už šias pastangas, lengvinančias Dirvos leidimą, pareiškė padėką.

Pasitarimas, užtrukęs porą valandų, praėjo sklandžiai ir konstruktyvia nuotaika, siekiančia patikinti savąjį spaudai būtinas egzistavimo sąlygas.

AUKOS DIRVAI

A. Kaunas, Brooklyn	2.00
P. Stempužis, Cleveland ..	2.00
J. Saladžius, Rochester ...	2.00
J. Šarokas, Australija	2.54
A. Balyš, Cleveland	2.00
J. Povilaitis, Omaha	2.00
M. Aukštuolis, Cleveland ..	1.00
K. Žukauskas, Cicero	1.00
D. Brazdžionis, L.A.	3.00
F. Modestavičius, Cleve. ...	2.00
S. Biežis, Chicago	2.00
K. Galūnas, Santa Barbara	10.00
E. Ignas, Cleveland	2.00
A. Petravičius, Lansing ...	2.00
V. Leigh, Rome	2.00
H. Kripavičius, Timberlake	1.00
J. Petronis, L. A.	2.00
V. Knistautas, Cleveland ...	2.00
S. Šmaižys, Cicero	3.00
G. Radvenis, L. A.	2.00
O. Jarašiūnas, Cleveland ..	2.00
A. Braškys, Sudbury	2.00
P. Ausiejus, Boston	5.00
L. Kapeckas, Hartford	2.00
Wisconsinio Liet. Dienos	
Komitetas, Racine	5.00
M. Knystautas, Danbury	2.00
R. Liormonas, Rochester ..	2.00
Miami Lietuvių Taryba	5.00
S. Kozak, Cleveland	1.00
V. Budrys, Great Neck	1.00
J. Žilevičius, Chicago	5.00
V. Kulbokas, Cicero	5.00
J. Babrys, Washington	2.00
J. Tamošauskas, Cleve.	10.00

LIETUVIŲ TAUTOS KANKINIŲ PAMIKLAS

Šv. Marijos Gailestingumo Motinos — Aušros Vartų koplyčia, šalia Švento Petro karsto Bazilikoje, Romoje, jau ruošiamas. Kasimo darbai jau baigti, vykdomi sienų ir lubų sutvirtinimo darbai, ruošiami dekoracijų projektai.

Vatikano ir lietuvių archyvuose liks koplyčios aukotojų vardai, kurie bus įdomūs ne tik šiandien, o ir tolimoje ateityje. Reiktų, kad lietuvių vardų ten būtų tūkstančiai. Galima įrašyti save, savo šeimos narių, savųjų ir pažįstamų kankinių vardus, pasiunčiant auką adresu:

LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND,
2701 W. 68th St.,
Chicago, Ill. 60629.

Amerikoje aukos nurašomos nuo mokesčių (tax deductible).

Metropolitan opera šią vasarą specialiai kilnojamoje scenoje New Yorko parkuose davė 14 operos koncertų. Carmen operoje dainavo ir Metropolitan operos solistė, mūsų tautietė Lilija Šukytė. V. Maželio nuotrauka

DR. JUOZAS DAUPARAS — ST. RŪKIENĖS KNYGOS MECENATAS

Visos eilės šviesių užsimojimų rėmėjas, žinomas visuomenininkas dr. Juozas Dauparas, gyv. Chicagoje, šiomis dienomis sutiko būti mecenatu ir tūkstanties dolerių auksą paremti Stefanijs Rūkienės Si-

biro kančių prisiminimų knygos "Vergijos kryžkeliuose" I-jo tomo išleidimą. Knygą leidžia Vilties leidykla Clevelande. Šiuo metu ji yra jau surinkta ir pradedama spausdinti.

Lietuvių visuomenė bus dėkinga autorei St. Rūkienei už nepaprastos knygos paruošimą, gi leidejai -- mecenatui dr. J. Dauparui už stambią jos išleidimo paramą.

• Dirvos skaitytojų dėmesiui pastebime, kad naujame skelbiamų knygų sąrašas rasite naujų, tik ką pasirodžiusių ir įdomių mūsų rašytojų kūrybos darbų. Seką lietuvių literatūros pažangą atkreips į tai savo dėmesį ir per Dirvą užsisakys naujausius kūrinius.

Prašome atkreipti dėmesį į tai, kad per Dirvą platinamų knygų sąrašas nuolat papildomas naujais leidiniais.

NAUJA KNYGA MŪSŲ MAŽIESIEMS

Tik ką išėjo iš spaudos Pr. Imsrio nauja eilėraščių knyga mūsų mažiesiems — "TEVIŠKĖLĖ AŠ REGIU".

Knyga tinka ne tik pasiskaitymui, bet, svarbiausia, ją lengvai išmokinama deklamuoti nekomplikuotais žodžiais parašytus patriotinius ir vaikams pritaikytus eilėraščius.

Knyga iliustruota, 40 psl. Kaina 1 dol. Išleista anksčiau 1968 m. Sukrauta Vilties leidykloje — 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

VEIKSNIŲ SUDARYTAS JUNGTINIS FINANSŲ KOMITETAS LAISVĖS KOVOS METAIS TURI SUTEILKTI \$100,000.

Pusė skiriama Vlikui, pusė L. Bendruomenei. Pinigai skiriami Lietuvos laisvės kovai ir lietuviškai kultūrai ugdyti.

JAU SURINKTA 20%, DAR REIKIA \$80,000

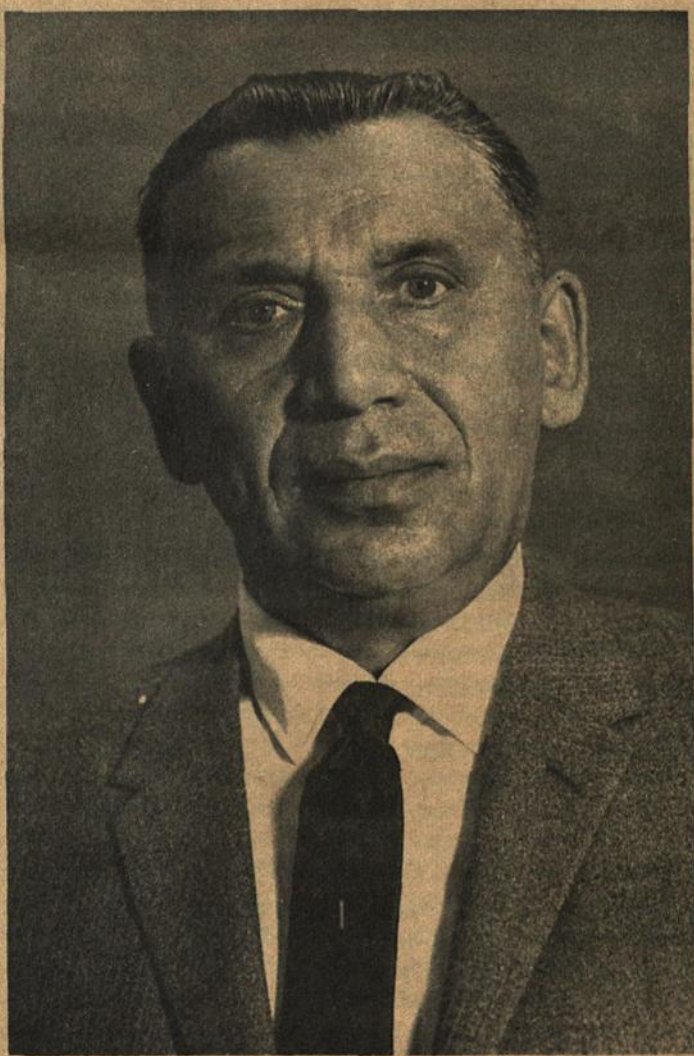
Lietuva yra visų, todėl ir aukoti turi visi. Tūkstantiniškai reti paukščiai, todėl kas gyvas — būkim dešimtiniais — kiekvienas aukokime bent po 10 dol.

Aukas telkim per J. Fin. Komitetą ar L. Bendruomenės apylinkės. Kur jų nėra — per kitas organizacijas ar siųskim tiesiai J. Finansų k-tui: UNITED LITHUANIAN FINANCE COMMITTEE 29 West 57 St., New York, N. Y. 10019.

Dailininkų suaukotų paveikslų laimėjimai nukeliami iš rugsėjo 1 d. į š. m. gruodžio 29 d.

Jungtinis Finansų Komitetas

MIRĖ STASYS ŠIAUČIŪNAS

A. A. Stasys Šiaučiūnas

Praeitą šeštadienį, rugpjūčio 24 d. Chicagoje po sunkios ir ilgos ligos mirė Stasys Šiaučiūnas, sulaukęs 57 metų amžiaus.

Velionis buvo didelis lietuviško spausdinto žodžio mylėtojas ir rėmė Dirvą, priklausydamas Vilties Draugijai. Jis buvo Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos narys ir kurį laiką vadovavo Chicago's skyriui. Be to, savo veikla pasižymėjo ir Lietuvių Bendruomenėje, eidamas Chicago's apygardos valdyboje atsakin-

gas pareigas.

Jį galima buvo sutikti visur, kur tik buvo reikalinga lietuviškoji talka.

Stasys Šiaučiūnas gimė 1911 m. Joniškio miestelyje ir jau gimnazijos suole aktyviai buvo įsijungęs į jaunimo organizacijas. Priklausė Jaunajai Lietuvai, o tar-naudamas Klaipėdoje, buvo Santaros nariu.

Palaidotas antradienį, rugpjūčio 27 d. Chicagoje. Į amžiną poilsio vietą palydėjo gausiai artimieji ir bičiuliai.

LIUCIJONUI VITKAUSKUI

mirus, jo žmoną ir dukteris E. ČEČIENĘ ir L.

BRIZGIENĘ nuoširdžiai užjaučia

Dr. D. Degesys ir šeima